

Mendelova univerzita v Brně

Zahradnická fakulta v Lednici

Krajinářský kontext konverzí postindustriálních areálů

Bakalářská práce

Veronika Urbánková

Autorka práce

doc. Ing. Petr Kučera, Ph.D.

Vedoucí ústavu

Ing. Daniel Matějka

Vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Robert Pokluda, Ph.D.

Děkan ZFMENDELU

Lednice 2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Veronika Urbánková**
Studijní program: Zahradní a krajinářská architektura
Obor: Zahradní a krajinářská architektura
Název tématu: **Krajinářský kontext konverzí postindustriálních areálů**
Rozsah práce: 30-40 stran textu + přílohy

Zásady pro vypracování:

1. V rámci teoretické přípravy prostudujte aktuální zdroje zabývající se problematikou brownfields.
2. Vyhledejte a proveďte rozbor současných projektovaných a realizovaných konverzí brownfields ve světě.
3. Definujte vlivy neregenerovaných postindustriálních areálů na krajinu a zhodnoťte předpoklady k zahradně-architektonickým konverzím.
4. Zvolte si vlastní modelové území, proveďte relevantní krajinářský a urbanistický rozbor z výše uvedených hledisek jej analyzujte a formulujte možnosti, které má toto území pro budoucí využití.
5. Formou studie představte vaše řešení vybraného prostoru. Návrh řešte s ohledem na celkovou koncepci uspořádání sídla i koncepci uspořádání krajiny.

Seznam odborné literatury:

1. ZEMÁNKOVÁ, H. *Tvořit ve vytvořeném : nové funkční využití uvolněných objektů*. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické, 2003. 157 s. ISBN 80-214-2365-X.
2. PIECHA, M. – KADEŘÁBKOVÁ, B. *Brownfields – jak vznikají a co s nimi*. Praha: Ch. Beck, 2009. 138 s. ISBN 978-80-7400-123-9.
3. KIRKWOOD, N. *Manufactured sites : rethinking the post-industrial landscape*. London: Spon press, 2001. 256 s. ISBN 0-415-24365-3.
4. *Topos : European landscape magazine : the international review of landscape architecture and urban design*. Munich: ISSN 0942-752X.
5. SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Naděžda Skleničková, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.
6. RUMPEL, P.: *Měkké faktory regionálního rozvoje*. Ostravská univerzita v Ostravě, ISBN 978-80-7368-435-8

Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2017

L. S.

Veronika Urbánková

Autorka práce

doc. Ing. Petr Kučera, Ph.D.

Vedoucí ústavu

Ing. Daniel Matějka
Vedoucí práce

doc. Ing. Robert Pokluda, Ph.D.
Děkan ZF MENDELU

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: Krajinářský kontext konverzí postindustriálních areálů vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona . 111/1998 Sb. o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací. Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona. Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně a zpřístupněna ke studijním účelům

dne .....

podpis bakaláře.....

Poděkování

Tímto způsobem bych chtěla poděkovat panu J. Koryčanskému, který mi věnoval velké množství času a poskytl cenné informace o historii dřevokombinátu. Dále bych ráda poděkovala panu K. Michalusovi, který mi poskytl literární prameny a historické fotografie. Nakonec bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce Ing. D. Matějkovi za cenné rady, které mi při vedení práce poskytl.

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Cíl práce	7
3	Literární rešerše.....	8
3.1	Základní pojmy.....	8
3.2	Brownfields.....	8
3.3	Rozdělení brownfields	8
3.3.1	Brownfields z hlediska původu vzniku.....	8
3.3.2	Brownfields dle polohy.....	8
3.3.3	Brownfields dle rozsahu	8
3.3.4	Brownfields z hlediska ekonomické atraktivity	9
3.3.5	Brownfields dle uplatnitelnosti krajinářského architekta	9
3.4	Vlivy neregenerovaných postindustriálních areálů na krajinu	9
3.4.1	Problémy způsobené brownfields.....	9
3.5	Předpoklady k zahradně-architektonickým konverzím	10
3.6	Zařazení areálu dřevokombinátu dle jednotlivých metodik dělení brownfields.....	10
3.7	Současné projektované a realizované konverze brownfields	11
3.7.1	Houtan Park	11
3.7.2	Zollverein park.....	11
3.7.3	MFO Park	12
4	Materiál a metody	13
4.1	Metodika hodnocení náletových dřevin.....	14
5	Výsledky	14
5.1	Základní charakteristika vybraného území	14
5.2	Historický vývoj osídlení a využívání krajiny	14
5.3	Charakteristika aktuálního využití území.....	15
5.4	Klimatologické charakteristiky.....	15
5.5	Geologické charakteristiky a reliéf	15
5.6	Půdní charakteristiky	15
5.7	Hydrogeologické charakteristiky	16
5.8	Potenciální vegetace.....	16
5.9	Biogeografické členění:.....	16
5.10	Geomorfologické členění.....	16
5.11	Demografie:	17
5.12	Obecná charakteristika areálu Dřevokombinátu	17
5.13	Historie areálu dřevokombinátu	17
5.13.1	ETAPA Pilařský provoz.....	18
5.13.2	ETAPA Dřevotřískové desky	18
5.13.3	ETAPA Werzalit.....	18
5.14	Geologické charakteristiky	19
5.15	Půdní charakteristiky.....	19
5.16	Hydrogeologické charakteristiky.....	19
5.17	Analýzy	20
5.18	Dotazníkové šetření	31
5.19	Koncept návrhu řešení	38
5.19.1	Celkový koncept	38
5.19.2	Centrum areálu	38
5.19.3	Nábřeží	38
5.19.4	Travnatá plocha s mobilním mobiliářem	39
5.19.5	Trasa v kolejích.....	39
5.19.6	Kulturní zázemí.....	39
5.19.7	Art plocha.....	39
5.19.8	Zelená konstrukce s vyhlídkou	39
5.19.9	Doprava.....	39
5.19.10	Funkce	39
5.19.11	Vegetace.....	39
6	Diskuze	40
7	Závěr.....	41
8	Seznam použité literatury	41
8.1	Použitá literatura.....	41
8.2	Ústní sdělení.....	42
8.3	Mapové zdroje	42
8.4	Internetové zdroje.....	42
9	Seznam vyobrazení	43
9.1	Vyobrazení v textu	43
9.2	Vyobrazení v příloze	43
10	Souhrn	44
10.1	Klíčová slova	44

11	Resume	44
11.1	Key words	44
12	Přílohy	45

1 Úvod

Rozvoj průmyslu měl kladný význam pro celou společnost ať už technickým pokrokem, množstvím nových pracovních míst, tak i množstvím výrobků, které umožnil vyrobit. Přes řadu pozitivních stránek však měl i ty negativní. Ekologickou zátěž, znečišťování prostředí, zabírání půdy a mnoho dalších. I přes tyto negativní vlivy však ty pozitivní převážily, protože tyto podniky zajišťovaly práci a obživu velkému množství lidí. Po roce 1989 však došlo ke zlomu. Většina velkých podniků zanikla, přestaly být potřebné a využívány. Z tohoto důvodu můžeme za jeden z negativních vlivů těchto podniků v dnešní době považovat i chátrající staré areály a objekty, které zbyly jako odkaz na tuto průmyslovou éru. Jedná se o takzvané objekty Brownfields. V dnešní době jsou jizvou na tváři měst, která připomíná jejich kdysi slavnou historii, kdy fungovaly a zajišťovaly práci.

Tyto areály negativně ovlivňují nejen život lidí, ale také jejich prostředí, ve kterém žijí. Ovlivňují ho nejen vizuálně, ale také ekologicky. Dávají za vznik sociálním problémům, působí znečištění a většinou také zabírají nejlepší plochy půdního fondu ve městě. Všechny tyto problémy negativně ovlivňují život v jejich okolí. Z těchto důvodů by se pro tyto plochy mělo hledat nové vhodné využití, které tyto negativní vlivy omezí nebo je úplně potlačí.

Jelikož se ve většině případů jedná o perspektivní plochy s dobrou lokalizací ve městě, nabízí se velké množství způsobů k jejich novému využití.

Cílem krajinářského architekta by mělo být vdechnutí života těmto mrtvým areálům, které jim pomůže začít znovu. Znovu vytvořit život a příjemné prostředí, které pomůže obyvatelům těchto měst překonat bolest, kterou tyto prostory v dnešní době vyvolávají.

2 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce, jenž nese název „Krajinářský kontext konverzí postindustriálních areálů“, je prostudování a zpracování problematiky zabývající se brownfields zaměřených na dřevozpracující průmysl v sídlech. V rámci problematiky je cílem definovat vlivy neregenerovaných postindustriálních areálů na krajinu a zhodnotit předpoklady k zahradně-architektonickým konverzím. Dále je cílem prostudování současně projektovaných a realizovaných konverzí brownfields ve světě. Dalším cílem je na území Vrba pod Pradědem provést relevantní krajinářské a urbanistické rozbory, které zformují možnosti budoucího využití areálu Dřevokombinátu. Ty poté budou podkladem pro studii řešení vybraného prostoru s ohledem na celkovou koncepci uspořádání sídla a krajiny.

3 Literární rešerše

3.1 Základní pojmy

Brownfields – pojem je převzat z anglického jazyka představuje staré, nevyužívané či ekonomicky nedostatečně efektivně využívané průmyslové a logistické zóny, komerční nebo obytné objekty.

Konverze – změna funkce objektu (budovy, areálu, oblasti) při úplném nebo částečném zachování jeho stavební podstaty

Revitalizace – nebo také rekultivace, je celková obnova a oživení krajiny poškozené lidskou činností ve všech jejích funkcích.

Regenerace – znovu vytvoření, uvedení do původního stavu, obnovení

Asanace – je soubor opatření sloužících k ozdravení životního prostředí, ať už v přírodě nebo ve městě, kde má za cíl zlepšení hygienických podmínek. Ve městě se při asanaci provádí rozsáhlé stavební úpravy často zahrnující demolici objektů a následnou novou výstavbu.

KADERÁBKOVÁ, PIECHA (2009)

3.2 Brownfields

Obecně lze brownfields označit za komplexy, které ztrácejí či již ztratily své původní funkční využití. Obvykle se nachází v blízkosti sídelních útvarů a dosahují větší rozlohy. Tyto objekty se vyznačují složitými majetkovými vztahy, zdevastovanými výrobními či jinými budovami a nečistota i přítomností ekologické zátěže způsobené toxickými látkami, které kontaminují půdu, podzemní a povrchové vody a stavební objekty.

Nemovitosti typu brownfields představují někdy zásadní problém a překážku pro další rozvoj obcí, měst i celých regionů. KADERÁBKOVÁ, PIECHA 2009)

3.3 Rozdělení brownfields

Jednotlivé brownfields nejsou identické, ale liší se. Rozdělením brownfields se zabývá mnoho autorů, kteří je dělí dle různých metodik. Proto je můžeme dle různých kritérií dělit do několika skupin.

3.3.1 Brownfields z hlediska původu vzniku

KADERÁBKOVÁ, PIECHA (2009) dělí brownfields z hlediska původu vzniku v ČR:

- Nevyužívané průmyslové zóny v urbanizovaném území
- Nevyužívané administrativní objekty ve vnitřních zónách měst
- Nevyužívané objekty Českých drah a Správy železniční dopravní cesty
- Nevyužívané objekty ozbrojených složek
- Nevyužívané zemědělské objekty
- Pozůstatky ukončené důlní činnosti těžby nerostných surovin

3.3.2 Brownfields dle polohy

Dle polohy dělí ŠILHÁNKOVÁ (2006) brownfields do 5ti skupin:

- V centrální části města
- Ve větší vzdálenosti od města
- Příměstské zóny
- Okrajové části malých obcí a vesnic
- Mimo urbanizované území

3.3.3 Brownfields dle rozsahu

Dle rozsahu dělí ŠILHÁNKOVÁ (2006) brownfields na následující 4 typy. Rozsah je pouze přibližný a může se v praxi lišit.

- Malé - do 1ha
- Středně rozsáhlé - do 10 ha
- Velmi rozsáhlé - 100 a více ha
- Obzvláště rozsáhlé - v řádech několika km²

3.3.4 Brownfields z hlediska ekonomické atraktivity

Ekonomická atraktivita území je dána atraktivitou území, umístěním lokality, poškozením objektů a vyčíslením nákladů na ekologickou likvidaci polutanů. Mezi důležité faktory patří také sociální úroveň, míra vzdělanosti obyvatelstva a možnost propagace lokality.

Autoři KADEŘÁBKOVÁ, PIECHA (2009) rozdělují brownfields z hlediska ekonomické atraktivity v ČR takto:

- Projekt s nulovou bilancí
- Projekty s mírnou podporou
- Nekomerční projekty
- Nebezpečné projekty
- Ostatní projekty

3.3.5 Brownfields dle uplatnitelnosti krajinářského architekta dělí autorka takto

- Uplatnitelné – areály s rozsáhlými nezastavěnými plochami, kde je možnost uplatnitelnosti krajinářského architekta
- Špatně uplatnitelné – areály, kde je velmi málo nezastavěných ploch a nebo jsou zde nezastavěné plochy velmi malé
- Neuplatnitelné – areály, kde se vyskytují pouze plochy zastavěné a není zde možnost uplatnitelnosti krajinářského architekta

3.4 Vlivy neregenerovaných postindustriálních areálů na krajinu

Neregenerované postindustriální areály působí na krajinu negativně mnoho způsoby a způsobují značné problémy. Mezi časté vlivy autorka zařadila:

- Neprostupnost – areály působí jako špunt, který brání prostupnosti dopravy v rámci města, ale také živočichům, kteří jsou omezeni v pohybu.
- Znečištění – areály jsou obvykle znečištěné chemikáliemi z těžké průmyslové výroby, které škodí jak lidem, tak případným živočichům a vegetaci.

- Neestetické působení – zchátralé objekty a náletová vegetace působí esteticky velmi negativně.
- Sociální problémy - nevyužívané objekty se často stávají zázemím lidí bez domova a dalších skupin lidí, kteří se zde zdržují.
- Drobná nelegální činnost – v areálech často dochází k zakládání skládek a skaldování nebezpečného odpadu
- Plýtvání nezastavěného území – neregované postindustriální areály mohou složit jako plochy k nové výstavbě, jejich nevyužitím dochází k nové výstavbě v nezastavěném území. Upřednostňování výstavby na „zelené louce“ namísto revitalizace brownfields však způsobuje neregulovaný růst měst a obcí.

3.4.1 Problémy způsobené brownfields

Brownfields způsobují velké množství problémů. Základní okruhy problémů, které způsobují či negativně ovlivňují a autoři KADEŘÁBKOVÁ, PIECHA (2009) je dělí do následujících několika skupin:

Ekonomické

- Zhoršení podnikatelského klimatu
- Ztráta atraktivity území pro investory i obyvatelstvo
- Ztráta atraktivity území pro návštěvníky (ohrožení rozvoje cestovního ruchu)

Finanční

- Pokles daňové výtěžnosti, ztráta daňové základny
- Pokles výnosu z místních poplatků
- Pokles mimořádných příjmů municipalit (např. sponzorských darů)
- Zmenšení objemu místních rozpočtů, riziko schopnosti financovat stávající veřejné statky

Ekologické

- Ekologické škody (a jejich prohlubování)
- Znečištění horninového prostředí
- Znečištění podzemních vod
- Kontaminace staveb a technické infrastruktury

Územní

- Deprivace okolí
- Podporování nové výstavby

Sociální aspekty

- Vyšší nezaměstnanost
- Sociální degradace
- Potřeba sociálních dávek
- Zvýšení kriminality

3.5 Předpoklady k zahradně-architektonickým konverzím

Předpokladem může být již to, že se v daném místě nachází prostor vhodný k zahradně-architektonické konverzi. Nevyužívaný prostor, který je vhodný jak umístěním, tak velikostí. Například prostor, ve středu města bude mít mnohem větší předpoklad ke konverzi, než prostor, který se nachází mimo sídlo. Velmi důležitá je také velikost prostoru a velikost samotného města, kterého je součástí. Areál ve velkém městě bude mít vyšší předpoklady než areál ve městě malém.

Velmi důležitá je také atraktivita prostoru. Originální prostor se zajímavou historií a bývalým využitím bude mít větší předpoklad k zahradně-architektonické konverzi než areál, jehož výroba byla téměř v každém městě. V tomto případě můžeme porovnat areál Dřevokombinátu, jehož

konverze se nikde v České republice ani ve světě nevyskytuje, oproti konverzím textilek, které jsou typické a vyskytují se po celém světě. Důležitým předpokladem ke konverzi je také možnost budoucího využití brownfieldu. Město, ve kterém se nachází nedostatek kulturního a sportovního zázemí, obchodů a služeb nebo bytových ploch bude mít větší předpoklady ke konverzi, než město ve kterém je těchto ploch dostatek.

Předpokladem konverzi může být také omezení nebo úplné odstranění problémů, které jsou uvedeny v kapitole 3.4.1.

Konverze jsou velmi atraktivní z pohledu investorů, protože jde o perspektivní prostory se zajímavou historií, které mají často dobrou lokalizaci v rámci města. Z tohoto důvodu jsou často využívány pro potřeby obchodu, služeb, kultury a sportu. Tento způsob nového využití má za cíl pozvednutí cestovního ruchu, který podpoří místní podnikatele, protože přitáhne potencionální zákazníky. Ekonomika místa může být z tohoto důvodu posílena také tím, že konverze umožní vznik nejen nových obchodů ale také nových pracovních míst. Tyto atraktivní zóny však kromě turistů přitahují i obyvatele měst a místní podnikatele, pro které jsou tyto areály zajímavé jak z hlediska bydlení, tak také pro podnikání. Kromě zmíněných předpokladů však konverze může mít za cíl také odstranění znečištění a ekologických škod, které území škodí.

3.6 Zařazení areálu dřevokombinátu dle jednotlivých metodik dělení brownfields dle KADEŘÁBKOVÁ, PIECHA (2009) a ŠILHÁNKOVÁ (2006).

Z hlediska původu vzniku můžeme areál zařadit mezi nevyužívané průmyslové zóny v urbanizovaném území. Dle polohy se areál nachází v centru města a je jím obklopen ze všech stran. V metodice ŠILHÁNKOVÁ (2006) uvádí, že rozdělení dle rozsahu areálu je pouze přibližné. Uvádí, že středně rozsáhlé areály mají velikost do 10 ha a velmi rozsáhlé areály mají 100 a více ha. Areál dřevokombinátu má velikost 22,12ha a byl zařazen mezi areály středně rozsáhlé. Z hlediska ekonomické aktivity byl areál zařazen mezi projekty s mírnou podporou a nekomerční projekty. Dle uplatnitelnosti krajinářského architekta se jedná o areál uplatnitelný. Areál dřevokombinátu má rozsáhlé nezastavěné plochy, kde se může architekt uplatnit.

3.7 Současně projektované a realizované konverze brownfields

3.7.1 Houtan Park

Architekti: Turenscape (Beijing Turen Design Institute)

Realizace: 2010

Místo: Shibo Ave, Pudong, Shanghai, China

Houtan park je Šanghajské nábřeží, které bylo založeno v rámci ex-pana na místě bývalého průmyslového areálu se zaměřením na zpracování kovu. Jde o 30 - 80m široký prostor mezi řekou a městem, který má délku více než 1,7km. Z důvodu protipovodňové ochrany však byl oddělen nevhlednou betonovou zdí, která měla za následek nepřístupnost řeky. Největším problémem však bylo znečištění vody a degradované životní prostředí. Z tohoto důvodu vzniklo designové nábřeží formou ekologicky šetrného návrhu na regeneraci znečištěné říční vody.

Realizace byla inspirací, jelikož se jedná o zajímavou konverzi, v blízkosti řeky. Jde o dlouhé a úzké nábřeží, stejně jako je tomu u vybraného území. V rámci nábřeží byly využity původní industriální materiály. Podobným způsobem by mohlo být pojato také nábřeží v areálu dřevokombinátu, kde by bylo stejným způsobem využito dřevo, jako surovina připomínající historii areálu. Tento postindustriální design zde může evokovat vzpomínky na minulost, ale zároveň může být estetický a vytvářet příjemné prostředí pro pobyt všem návštěvníkům.

Obr. č. 1 Houtan Park, Shanghai

3.7.2 Zollverein park

Architekti: OMA – Floris Alkemade, Rem Koolhaas

Realizace: 2006 – 2008

Místo: Gelsenkirchener Strasse 181, Essen, Německo

Areál vznikl přestavbou uhelného dolu s koksovou Zeche Zollverein, který byl uzavřen v roce 1986 a továrny na praní uhlí, jenž svůj provoz ukončila v roce 1993. Od roku 2001 jsou obě budovy součástí Světového kulturního dědictví UNESCO. O nové využití se postarala architektonická kancelář OMA která spolu s Böll & Krabel vytvořila kulturní a ekonomické centrum Esse- nu propojené s okolní krajinou.

Historii tohoto areálu dnes připomíná muzeum Porúří, které vzniklo v budově původní továrny na praní uhlí. Zbylé prostory jsou pojaty novou formou a představují zázemí pro kulturní vyžití. Nachází se zde galerie, prostory pro experimentální umění, dílna pro ruční výrobu šperků i bazén, který se v zimě využívá jako bruslařská dráha. Bývalé haldy byly přetvořeny na parky a nákladové nádraží v dětské hřiště a běžecké dráhy. V areálu se vyskytuje také několik restaurací a kaváren. Koncept parku je založen na historii místa a na využití původních struktur, které jsou pečlivě začleněny do nového designu. STŘIHAVKA (2015)

Realizace byla jako příklad vybrána z důvodu, začlenění historických struktur do nového využití. Velmi zajímavě je zde pojato nové využití bývalých kolejí a konstrukcí, které autorku inspirovalo k podobnému využití i ve vybraném území dřevokombinátu. Oba areály mají zajímavou historii, která by měla být patrná i při jejich novém využití. Historické struktury a segmenty připomínající bývalou výrobu vyvolávají emoce nejen v lidech, kteří zde pracovali, ale i v ostatních, kteří areál navštíví. Stejně jako v Zollverein parku bude dbáno na zázemí pro kulturní vyžití jako například muzeum o historii výroby nebo bazén v bývalé hale na výrobu dřevotřískových desek.

Oba areály mají společnou také velkou nezaměstnanost regionu. Při ukončení provozu bylo zrušeno velké množství pracovních míst. Novým využitím se sice nevytvoří stejný počet pracovních míst jako dříve, ale vznikem kulturního vyžití dojde k pozvednutí cestovního ruchu a s tím spojeným vznikem nových pracovních míst jako v Zollverein.

Obr. č. 2 Zollverein Park, Essen

3.7.3 MFO Park

Architekti: Burckhardt + Partner, Raderschallpartner

Realizace: 2002

Místo: James Joyce Strasse, Oerlikon, Curych, Švýcarsko

MFO Park je městský park v curyšské čtvrti Oerlikon, jenž vznikl při revitalizaci areálu bývalé továrny na motory, která byla uzavřena v 90. letech 20. století. Park vznikl jako součást nového obytného, administrativního a obchodního centra.

V parku byl vytvořen altán, který pomocí konstrukce ve tvaru kvádru doplňuje prostoru vertikální rozměr. Altán navazuje kompozičně na okolní průmyslové budovy. Je tvořen dvouplášťovou ocelovou konstrukcí, která se rozprostírá na ploše 6300m² a sahá do výšky 18m. Ke konstrukci jsou připevněna ocelová lanka sloužící jako opora pro popínavé rostliny, které ve vegetačním období pokrývají celou konstrukci. Rostliny jsou zde vysázeny ve dvou úrovních. U paty konstrukce a poté v nádobách v její polovině. Tímto způsobem je vytvořen zelený plášť, který se proměňuje s měnícím se ročním obdobím.

Nachází se zde množství chodníků a cest doplněných o příjemné pobytové prostory, které poskytují návštěvníkům zázemí ve třech úrovních konstrukce, kde se návštěvníci mohou kochat výhledem. MFO park je multifunkčním prostorem, který návštěvníkům poskytuje nejen prostor k posezení a odpočinku, ale také místo k pořádání kulturních akcí jako jsou koncerty, letní kino a další. STACHOVÁ, HONEJSKOVÁ, HEPP (2012)

MFO park byl autorce inspirací způsobem využití rostlin, jejich působením v prostoru a proměnlivostí, která dělá prostor originální a zajímavý. V navrhovaném území dřevokombinátu se vyskytují sloupy jeřábové dráhy, které jsou pozůstatkem průmyslové historie areálu. Tyto sloupy v návrhu poslouží jako základ konstrukce, která bude doplněna ocelovou konstrukcí a lanky podobně jako v MFO parku. Tato konstrukce bude doplněna popínavými rostlinami, které zabezpečí proměnlivost, mikroklima, hru světla a stínu ale hlavně příjemný prostor pro pobyt návštěvníků.

Prostor pod konstrukcí bude volně průchozí. Budou se zde vyskytovat prostory k příjemnému posezení a odpočinku ve stínu i při nejvyšších teplotách. Podobně jako je tomu v MFO parku, bude konstrukce využita k vyhlídkám. Na sloupech původní jeřábové dráhy bude vytvořen okruh, ze kterého bude moci návštěvník pozorovat celý areál, ale také výhledy na vrcholy začínajícího Hrubého Jeseníku.

Obr. č. 3 MFO Park, Curych

4 Materiál a metody

Teoretická část práce byla zpracována formou literární rešerše (kapitola 3). Pro zpracování této části byly použity informace získané z literárních pramenů, jako jsou knihy, články odborné časopisy a internetové zdroje zabývající se danou problematikou. Z těchto pramenů byly vybrány nejdůležitější informace, které byly poté zapracovány do literární rešerše.

V kapitole 3.1 – 3.3 je rozdělena a rozebrána problematika brownfields. Na ni navazuje kapitola 3.4 a 3.5, kde jsou definovány vlivy neregenerovaných postindustriálních areálů na krajinu a hodnoceny předpoklady k zahradně architektonickým konverzím.

V kapitole 3.7 byly vyhledány současné realizace konverzí brownfields ve světě. Kritériem výběru byla podobná velikost areálu konverze, podobná velikost města, ve kterém se areál nachází a podobné nebo stejné zaměření bývalé výroby. Z důvodu rozsáhlého území areálu, malého počtu obyvatel města a zaměření bývalé výroby dřevokombinátu, nebylo možné ve světě vyhledat podobné areály konverze brownfields. Z tohoto důvodu byl výběr konverze podřízen budoucímu návrhu. Vždy byla vybrána konverze, ve které se vyskytuje podobný program, jenž byl předpokládán v rámci nového využití vybraného území. U těchto areálů byl proveden rozbor a porovnání s ideovým návrhem konverze dřevokombinátu.

V rámci praktické části byl jako modelové území zvolen areál dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem. Nejdříve byl v rámci analýz proveden krajinářský a urbanistický rozbor. Pro jednotlivé analýzy bylo prostudováno mnoho informačních zdrojů, jako jsou odborné publikace, internetové zdroje a kartografické podklady, ze kterých byly vybrány potřebné informace. Ty byly poté zpracovány v softwaru Photoshop. Jako podklad v analýzách byla pro snadnou orientaci použita ortofotomapa.

Při zpracování analýz širších vztahů byly použity jako zdroje turistická mapa a terénní průzkum.

Pro analýzu záplavového území byly použity data z portálu www.dibavod.cz, kde bylo vyhledáno řešené území a rozsah jeho možného zaplavení.

Pro zpracování historické analýzy byl kontaktován Spolek přátel Vrbenska, který poskytl publikace vydané samotným dřevokombinátem a velké množství historických fotografií. Cenné informace a exkurzi po areálu poskytl pan Jaroslav Koryčanský, který zde celý život pracoval a účastnil se i jeho samotné stavby.

Analýza vegetace byla z důvodu velkého množství náletů zpracována na základě vlastní metodiky. Nejprve byl na celém území proveden terénní průzkum. Při něm byly vyznačeny jednotlivé skupiny náletů, jejich velikost, procentuální zastoupení jednotlivých taxonů, možnost jejich dalšího využití pro návrh a zdravotní opatření.

Dále byly zpracovány analýzy: územní plán, majetkoprávní vztahy, současné využití, technický stav a doprava. Z těchto analýz byl následně vytvořen problémový výkres, který shrnuje pozitivní a negativní stránky území.

V rámci rozboru území bylo provedeno také dotazníkové šetření. Dotazník byl vytvořen na webové stránce www.survio.com a byl šířen pomocí internetu (e-mail a sociální sítě) a v tištěné formě. Hlavním kritériem výběru respondentů bylo místo bydliště. Prioritně byli vybíráni lidé, kteří trvale žijí ve Vrbně pod Pradědem nebo jeho okolí. Dále byli kontaktováni lidé, kteří z Vrbna pocházejí, ale v současnosti zde nebydlí. Při šíření dotazníku bylo dbáno na rovnoměrné věkové zastoupení respondentů. Ze získaných dat, byly pomocí programu Microsoft Excel vytvořeny grafy, ze kterých byly následně vyvozeny závěry (kapitola 5.18).

Na základě všech provedených analýz byly formovány možnosti pro budoucí návrh využití území areálu dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem. V rámci návrhu bylo přihlíženo na historii objektu a jeho původní využití, přírodní podmínky a dopravní dostupnost. Jako inspirační zdroje byly použity vybrané konverze, popsané v literární rešerši. Při navrhování využití vybraného území byly zohledněny názory obyvatel Vrbna, které byly získané dotazníkovým šetřením.

Analýzy současného stavu jsou doplněny o fotografie, které jsou dostupné v přílohách a slouží jako porovnání se stavem navrhovaným. Vstupním podkladem je katastrální mapa, do níž byl vnesen vlastní návrh. Výstupem je návrh ve formě situace zhotovený pomocí softwaru AutoCAD, který byl graficky upraven pomocí programu Photoshop. Dalším výkresem je axonometrie. Základem je podklad z programu AutoCAD, který byl vygenerován do programu Sketch-up, ve kterém byl vymodelován základní objem hmot. Výstup z tohoto programu byl následně graficky upraven programem Photoshop. Vymodelovaný model byl použit také jako základ pro vytvoření vizualizací a řezu, které byly také následně graficky upraveny. Návrh nevychází z momentálně platného územního plánu, pro jeho realizaci by byla nutná jeho změna.

4.1 Metodika hodnocení náletových dřevin

Za účelem zpracování inventarizace náletů pro jejich budoucí využití byla vytvořena vlastní metodika se specifickým hodnocením.

V rámci hodnocení byla plocha areálu rozdělena na homogenní porosty, které byly dále hodnoceny.

Taxonomické složení – jednotlivé taxonomické druhy, které jsou součástí porostu

Procentuální zastoupení – dle zastoupení v rámci porostu byly jednotlivým taxonům přiděleny procenta

Zápoj – celkový zápoj porostu v rámci vymezené plochy

Průměrná výška – průměrná výška porostu, zaokrouhlena na metry

Potenciální využití – v rámci této kategorie byl porovnáván aktuální stav porostů náletů se stavem navrhovaným (se zaměřením na využití aktuálního stavu náletových dřevin)

VB – Využitelné bez zásahu do aktuálního porostu

VD – Využitelné s drobnými zásahy

VV – Využitelné s velkými zásahy

N – Nevyužitelné

Zdravotní stav

V – Výborný – porosty bez známek poškození

U – Uspokojivý – drobné poškození, které však nebrání dalšímu využití pro návrh

Š – Špatný – porosty ve špatném stavu, jejichž další využití není vhodné

5 Výsledky

5.1 Základní charakteristika vybraného území

Řešené území se nachází ve městě Vrbno pod Pradědem, které se nachází v moravskoslezském kraji v pohoří hrubého Jeseníku. Jeho nadmořská výška se pohybuje mezi hodnotami 520 – 590 m. Mimořádně příjemná poloha města je dána tím, že je situováno v údolí na soutoku tří řek; Bíle, Střední a Černé Opavy. Vrbnem prochází hranice Chráněné krajinné oblasti Jeseníky a díky tomu je považováno za bránu do této oblasti i do vysokohorských partií nejvyššího pohoří Jeseníku. Městem prochází také hranice Hrubého a Nízkého Jeseníku.

Obr. č. 4 Vrbno pod Pradědem –

5.2 Historický vývoj osídlení a využívání krajiny

Původní osada, z níž později vzniklo městečko Vrbno, byla zřejmě založena již ve 13. století, kdy zdejší krajem vedla obchodní stezka na Bruntál, Zlaté Hory a dále do Polska. V polovině XV. století se zde usadil bohatý rod pánů z Vrba. Páni z Vrba věnovali velkou pozornost těžbě zlata a kovů, kterého se zde nacházelo velké množství. Osady se zvětšovaly, byly otvírány nové šachty a rýžoviště. Počet horníků vzrůstal. Na březích řeky Opavy vznikly nové drtírny a tavírny zlatonosné rudy.

Od roku 1607 spravoval panství Hynek z Vrbna, který se rozhodl 24. června 1611 povýšit Vrbno na svobodné horní město.

V 19. století se začala měnit hospodářská situace. Začal se zde ve velké míře rozvíjet průmysl. Vznikaly podniky na výrobu zbraní, kyseliny sírové, skla, kovové galanterie, nití a lněného zboží. V roce 1910 byla provedena elektrifikace města z místních elektráren.

V následujících čtyřiceti letech se stává Vrbno nejprůmyslovějším městem v republice ve vztahu k počtu obyvatel. V roce 1960 byly k Vrbnu ve Slezsku připojeny sousední obce Železná, Vidly, Mnichov a Ludvíkov. Nové město získává nový název – Vrbno pod Pradědem. Sloučení a rozvoj průmysl vedl k prudkému růstu obyvatelstva, pro které bylo nutné budovat nové byty. Tímto se razantně změnila tvář horského malebného městečka. Bylo vytvořeno několik nových ulic, na kterých byla provedena bytová výstavba. V roce 1974 bylo změněno také náměstí u kostela, Původní domy kolem náměstí byly zbourány, aby uvolnily prostor nové výstavbě. Nevznikaly jenom domy bytové, ale i další stavby. Vznikaly mateřské školy, jesle, hřiště, nová škola a také koupaliště, které vzniklo současně s dostavbou Dřevokombinátu v roce 1963. Po roce 1989 se všechny průmyslové podniky začaly privatizovat. Začaly vznikat nové firmy a podnikatelé. V roce 1997 zasáhla Vrbno tragická povodeň, která město velmi poničila. Bylo zničeno mnoho domů, komunikací a škody utrpěly i všechny vrbenské podniky.

V dnešní době už ve Vrbně pod Pradědem většina podniků zanikla nebo fungují jen částečně. Překonaly je podniky z ciziny s levnější nabídkou. Vrbno se z toho do dnes nevzpamatovalo a je jen na nás, zda se tohle dříve nejprůmyslovější město dostane zpátky ke své slávě. ZUBER (1989)

5.3 Charakteristika aktuálního využití území

V dnešní době je katastrální území Vrbna z velké části využíváno pro lesnictví, což dokazují smrkové monokultury, které jsou těženy pro dřevo. Dobytek nebo zemědělská půda se zde vyskytuje pouze výjimečně. Z velkých podniků, kterými bylo Vrbno dříve proslulé, se dochovalo pouze pár továren, jejichž výroba je na minimu. Kromě dřevokombinátu, zanikl i Moravolen a sklárny. V dnešní době fungují lisovny umělých hmot a Odetka, která se specializuje na výrobu textilních vláken.

5.4 Klimatologické charakteristiky

Zkoumané území dle QUITTA (1971) spadá do klimatických oblastí CH7 (chladná oblast) a MT2 (mírně teplá oblast).

5.5 Geologické charakteristiky a reliéf

Geologická stavba Jesenické oblasti je neobyčejně pestrá a složitá. Zanechaly v ní své stopy všechny geologické doby a můžeme se zde setkat s horninami všech geologických dob od starohor až po čtvrtohory. Zastoupeny jsou zde horniny vyvřelé, usazené i přeměněné. Jádrem Jesenické oblasti je Hrubý Jeseník, který je druhým největším pohořím v České vysočině. Vyznačuje se zaoblenými hřbety, příkrými svahy, hluboko zařezanými údolími a četnými skalními výchozy. Nejvyšší vrcholem Jeseníků je Praděd se svou výškou 1492m n. m.

Oblast Jeseníky patří mezi geologicky nejpestřejší území České republiky. Je tomu tak díky složitému vývoji, který zde probíhal. Od sedimentace na dně moře, přes zdvihání a lámání ker, až po zarovnávaní povrchu a činnost ledovců. Převládají zde přeměněné horniny s různým stupněm metamorfózy. Nepřeměněných usazených hornin zůstalo malé množství. Vyskytují se zde také vyvřelé a žilně horniny a minerály. Jeseníky jsou známé také svým bohatstvím hornin a nerostů. Už od středověku se zde těžilo zlato, železné rudy a další.

Současný reliéf byl ovlivněn třetihorními tektonickými pohyby. Na utváření reliéfu se ve starších čtvrtohorách podílel v severní části okresu pevninský ledovec. V reliéfu bruntálského okresu jsou patrné četné antropogenní vlivy, které byly způsobeny například bývalou hornickou činností. Bruntálský okres náleží ke Krkonošsko jesenické subprovincii. Na území bruntálského okresu zasahují v rámci Jesenické oblasti čtyři geomorfologické celky. Nízký Jeseník, Hrubý Jeseník, Zlatohorská vrchovina a východní výběžek Hanušovické vrchoviny. V Bruntálské vrchovině jsou dochovány doklady velmi mladého vulkanismu především v okolí Bruntálu. BANÁŠ (2007)

5.6 Půdní charakteristiky

Ve Vrbně pod Pradědem se převážně vyskytuje kambizem a fluvizem. V místě koryta řeky a v nejnižších místech nadmořské výšky se nachází fluvizem. Ve stoupajících nadmořských výškách se vyskytuje kambizem mesobazická, kambizem mesobazická slabě oglejená a kambizem oglejená arenická. Zřídka se nachází také glej, který je v místech původního koryta řeky.

5.7 Hydrogeologické charakteristiky

Východní část Vrbna pod Pradědem odvodňuje řeka Opava, která zde vzniká soutokem Střední a Černé Opavy. Střední Opava pramení na severovýchodních svazích Pradědu a Černá Opava při severozápadních svazích Orlíku. Další přítok tvoří Bílá Opava, která je z těchto tří pramenných bystřin nejatraktivnější. Pramení na jižních svazích Pradědu ve výšce 1280 m n.m. a v horní trati protéká lázeňskou obcí Karlova Studánka. Nad ní se v horském úseku nacházejí přejeje, kaskády a vodopády. Největší, tzv. Velký vodopád, má výšku 8 m. Bílá Opava se vlévá do Střední Opavy a k místu zaústění je dlouhá 13,2 km.

Do řeky Opavy ústí celkem tři přítoky. Jsou to Opavice, Čížina a Moravice. Mezi další menší přítoky patří Uhlířský potok, Kobylka, Skrbovický potok, Krasovka, Hájnický potok, Velká (Jaktarka), Pilšský potok, Opusta, Jasénka, Sedlinka a Plesenský potok.

Tok vlastní Opavy měří k ústí do Odry 127,7 km.

V Jeseníkách jsou také známé vývěry minerálních vod, které se považují za dozvuky vulkanické činnosti. Nejznámější z nich je pramen v Karlově Studánce, který se používá k lázeňským účelům. BANÁŠ (2007)

5.8 Potenciální vegetace

Bučina s kyčelnicí devítilistou (*Dentario enneaphylli Fagetum*)

V této bučině je vytvořeno patro stromové i bylinné. V určitých částech oblasti se vyskytuje keřové a mechové patro. Ve stromovém patře převládá buk lesní (*Fagus sylvatica*) s přimíšeným javorem klenem (*Acer pseudoplatanus*), jedle bělokorá (*Abies alba*) a smrk ztepilý (*Picea abies*). Bylinné patro bývá souvisle zapojené s pokryvností, která závisí na pokryvnosti patra stromového. Tato bučina se v blízkosti Vrbna pod Pradědem vyskytuje už jen výjimečně. Většina lesů je tvořena smrkovou monokulturou, která je využívána na těžbu dřeva. Tato monokultura také ze všech stran obklopuje Vrbno. Smrky negativně ovlivňují půdu a koloběh živin.

NEUHÄUSLOVÁ a kol. (1997)

5.9 Biogeografické členění:

Vrbno pod Pradědem se nachází v nereprezentativní části z hlediska biogeografického členění. Proto byly charakteristiky určeny z bioregionů ležících v těsné blízkosti. Nejbližší analyzovanému území byl bioregion jesenický a nízkojesenický.

Jesenický bioregion leží na pomezí severní Moravy a Slezska. Okrajově zasahuje i do Polska. Zabírá Hrubý Jeseník, Kralický Sněžník, Rychlebské hory a část Zlatohorské vrchoviny. V bioregionu jsou zastoupeny vegetační stupně 4. – 8. Je tektonicky zvýšenou hornatinou tvořenou oddělenými horskými skupinami, mezi kterými se nacházejí hluboká sedla a kotlinovitě sníženiny. Horské hřbety jsou charakteristicky masivní a oblé. Jsou v nich zahloubena hluboká, mladě erozní údolí. Jsou zde vyvinuty podzemní krasové jevy se složitými hydrografickými poměry. Na povrchu se kras projevuje jen nepatrně. CULEK (1995)

Vybrané území se nachází na rozhraní bioregionu Jesenického a Nízkojesenického. Tato hranice prochází středem města podél řeky Opavy.

5.10 Geomorfologické členění

Systém Hercynský

Provincie: Česká vysočina

Subprovincie: Krkonošsko – Jesenická

Oblast: Jesenická

Celek: Hrubý Jeseník

Podcelek: Medvědská hornatina

Okrsek: Vrbenská vrchovina

Katastrální území Vrbna pod Pradědem geomorfologicky patří do podsoustavy Krkonošsko – jesenické podhůří, soustavy Krkonošsko – jesenické, provincie Česká vysočina, podoblasti Hercynská pohoří a oblasti Hercynské. (Atlas krajiny České republiky 2009)

5.11 Demografie:

Z tabulky je patrný počet obyvatel v různých letech:

ROK	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950
POČET OBYV.	5188	5353	5919	5960	6479	5876	6797	3725

ROK	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2016
POČET OBYVATEL	4338	5242	6536	6645	6244	5676	5273

Tab. č. 1 Počet obyvatel v letech
(Český statistický úřad 2016)

Z tabulky lze vyčíst, že po válce klesl počet obyvatel na 3725 viz. sčítání v roce 1950. Po započetí stavby dřevokombinátu v roce 1951 se do Vrbna začínají stěhovat noví občané za práci a počet obyvatel stále narůstá. Vrbno se stává nejprůmyslovějším městem na počet obyvatel. Počet obyvatel stoupá až do roku 1991, kdy se vyšplhal na 6645 obyvatel. Od roku 2001, kdy dřevokombinát přestal fungovat, počet obyvatel stále klesá. Kromě dřevokombinátu končí další 3 velké podniky a zbylé podniky snižují výrobu. Ve městě je nedostatek práce, lidé odcházejí za prací jinam.

5.12 Obecná charakteristika areálu Dřevokombinátu

Dřevokombinát Vrbno, a.s. se sídlem Vrbno pod Pradědem, Jesenická 152, okres Bruntál, PSČ 793 26

Poloha areálu: Lokalita v centru města Vrbno pod Pradědem.

Rozloha: 22,12 ha

Zastavěná plocha: 74500.00 m²

Hranice území: S – řeka Opava, V – hl. cesta směr Zlaté Hory, J – hl.cesta směr Jeseník, Z – zástavba

Majitel: ENERGOAQUA, a.s. se sídlem Rožnov pod Radhoštěm

Využití: Dříve komplex sloužil k dřevozpracujícímu odvětví. V dnešní době je plocha částečně využívána soukromými subjekty. V prostoru se nacházejí jedno až dvoupodlažní objekty. Volné jsou prostory skladové, dřívější prostory pily a plochy sloužící k vysychání dřeva.

Stav: celkově areál chátrá, mnoho objektů v dezolátním stavu

Doprava: železniční infrastruktura, cestní komunikace

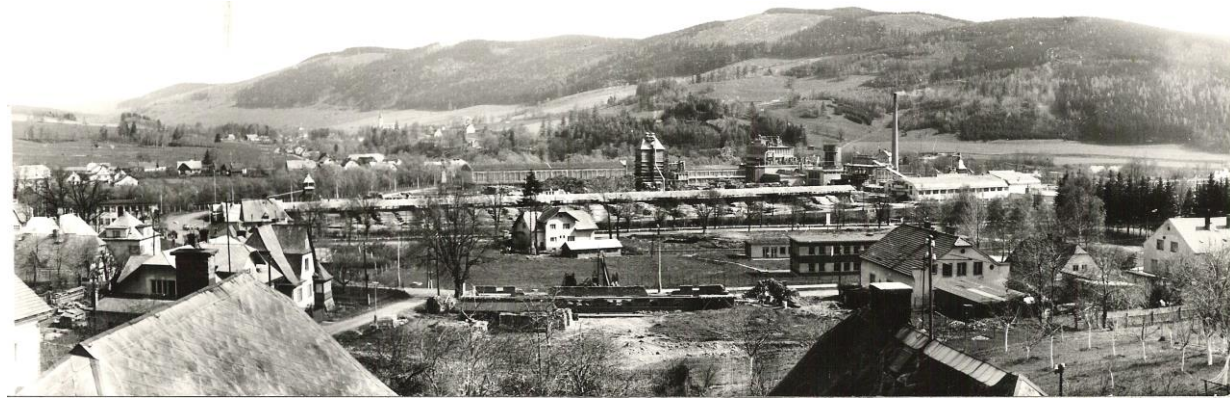
Obr. č. 5 Pohled na aktuální stav areálu Dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem (zdroj: J.Koryčanský)

5.13 Historie areálu dřevokombinátu

Ekonomicky výhodná koncentrace a specializace zpracování dřeva byla snahou pilařů již od prvopočátku. Již od roku 1945 byla snaha o soustředění pilařské výroby do větších celků a o změnu řemeslné výroby na výrobu průmyslovou.

Bohaté zdroje surového dřeva v Jesenické oblasti a mnoho malých pil s neproduktivním pořezem daly podnět k úvahám o vybudování dřevařského závodu.

Při návrzích bylo vybíráno z několika měst, kde měl být budoucí podnik vybudován. Díky své poloze a vybraným prostorům však bylo zvoleno Vrbno. V roce 1950 byl vypracován konečný projektový úkol pro vybudování dřevařského závodu „Dřevokombinát Vrbno,,

Obr. č. 6 Pohled na fungující areál Dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem (zdroj: K.Michalus)

5.13.1 ETAPA Pilařský provoz

Jeho výstavba byla zahájena v roce 1951 stavbou pilařského provozu s kotelnou pro spalování dřevěného odpadu. Tato etapa byla dokončena v roce 1955. Mezi lety 1971 – 1972 byly postaveny dvě velkokomorové sušárny řeziva a objekt pro výrobu přířezů.

V roce 1985 byla provedena modernizace skladu kulatiny. Při níž došlo k instalaci jeřábu se samosvornými kleštěmi o nosnosti 25 tun a doplnění o počítačem řízené rozměřování, zkracování, odkornování, třídění a ukládání výřezů.

Modernizace pilařského provozu dále pokračovala až do roku 1997, kdy byla provedena rekonstrukce kotelny, která umožnila spalování veškerého dřevěného odpadu včetně dřevěného prachu, kůry a dle potřeby i s možností spalování zemního plynu. KORYČANSKÝ (2016)

5.13.2 ETAPA Dřevotřískové desky

Druhá etapa rozvoje dřevokombinátu byla započata v roce 1957 a týkala se výroby dřevotřískových desek, které byly technologickou novinkou velkoplošných materiálů v ČSR. Z důvodu tohoto rozšíření závodu musel ustoupit i tok řeky Opavy, jehož koryto bylo posunuto.

Výrobní linka byla uvedena do provozu v roce 1962 a poskytla asi 170 nových pracovních míst. V roce 1995 se uskutečnila její modernizace, která se týkala vrstvení a povrchové úpravy laminování dřevotřískových desek.

V rámci druhé etapy se začaly budovat a rozšiřovat komunikace, skladovací plochy, inženýrské sítě, kanceláře a nezbytná sociální zařízení pro pracovníky. Dále byla vybudována i mateřská školka, jesle, koupaliště a sauna. V této etapě bylo pracovníkům poskytnuto i 300 bytů.

KORYČANSKÝ (2016)

5.13.3 ETAPA Werzalit

Výroba tvarových výlisků Werzalit byla zavedena po převzetí licence v roce 1971. Od této doby byl sortiment postupně rozšiřován. Na základě zvýšeného zájmu o stavební profily v délce 180 cm byly v roce 1981 v areálu vybudovány nové objekty. V roce 1982 byla vybudována i nová lisovací linka stavebních profilů o délce 3 m. Tato modernizace umožnila dvojnásobné zvýšení výroby a také komplexní úpravu výrobků pro nejširší uplatnění ve stavebnictví. Počet pracovníků vzrostl na 84.

Mezi sortiment Werzalitu patřily malé podnosy, stolní a dřezové desky, stropní podhledy, obklady, parapetní desky různých dezénů a další. Tyto výrobky byly zajímavé jak pro tuzemský trh i tak i pro export.

V červenci roku 1997 bylo Vrbno a jeho okolí postiženo povodní nebývalého rozsahu, která zanechala v areálu škody na všech plochách i ve sklepních prostorách. Byly zničeny zdroje elektřiny, vody, plynu a také veškerá vnitrozávodní doprava. Škody dosáhly 150 mil. Kčs, z toho pojišťovna uhradila 37 mil. Kčs, na pokrytí zničených zásob.

Společným úsilím zaměstnanců byla do měsíce obnovena výroba v pilařském provozu, do dvou měsíců výroba tvarových výlisků a do třech pak výroba dřevotřískových desek.

Rok 2001 byl konečným mezníkem obětavé práce zaměstnanců a jejich víry v další provoz závodu, který však již nikdy nenastal. Od tohoto roku areál chátrá a postupně zarůstá nálety. Je využíván pouze nájemníky k uskladnění materiálu nebo k provozu jejich vlastního podnikání.

KORYČANSKÝ (2016)

Obr. č. 7 Werzalitové tácky (zdroj: K.Michalus)

Celý areál dřevokombinátu byl při povodni v roce 1997 zaplaven, tudíž celý areál náleží do nejvíce zaplaveného území. Část území náleží do záplavového území 100leté vody. Na severozápadní hranici území je záplavové území 5ti leté vody. (DIBAVOD 2014)

5.14 Geologické charakteristiky

Dle mapy geologických poměrů se ve většině areálu vyskytuje hlína, písek a štěrk. V dnešní době je však z důvodu své průmyslové historie téměř celý areál vyasfaltován nebo zastavěn. (Česká geologická služba 2017)

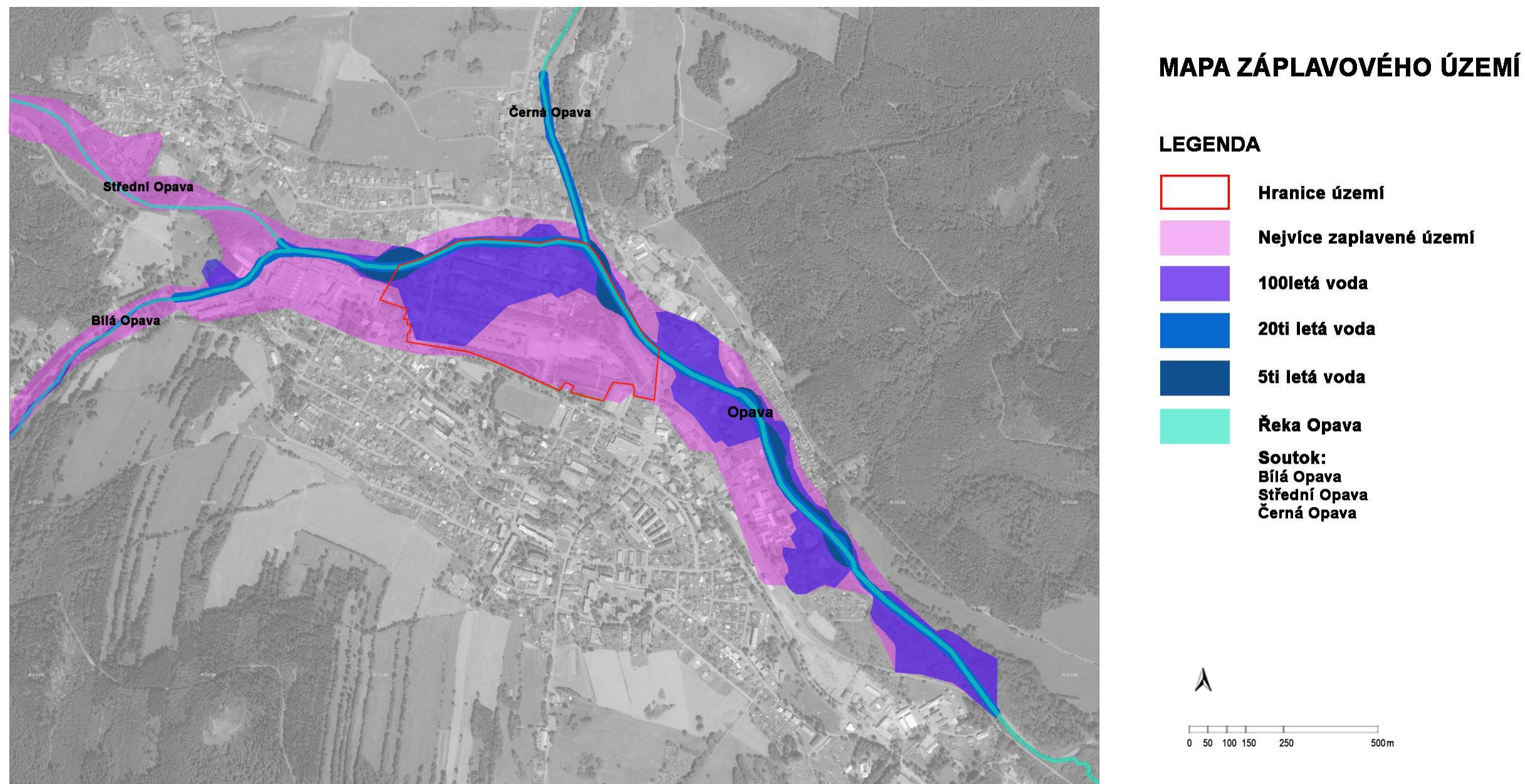
5.15 Půdní charakteristiky

Ve většině areálu se dle půdní mapy nachází fluvizem glejová. Na severozápadní hranici se nachází fluvizem psefitická. Z důvodu průmyslové historie areálu se však v areálu vyskytuje minimum volné půdy. Většina plochy má asfaltový povrch nebo je zastavěna. (Česká geologická služba 2017)

5.16 Hydrogeologické charakteristiky

Kolem celé severní hranice protéká řeka Opava, která se zde stéká ze soutoků Střední a Černé Opavy.

5.17 Analýzy

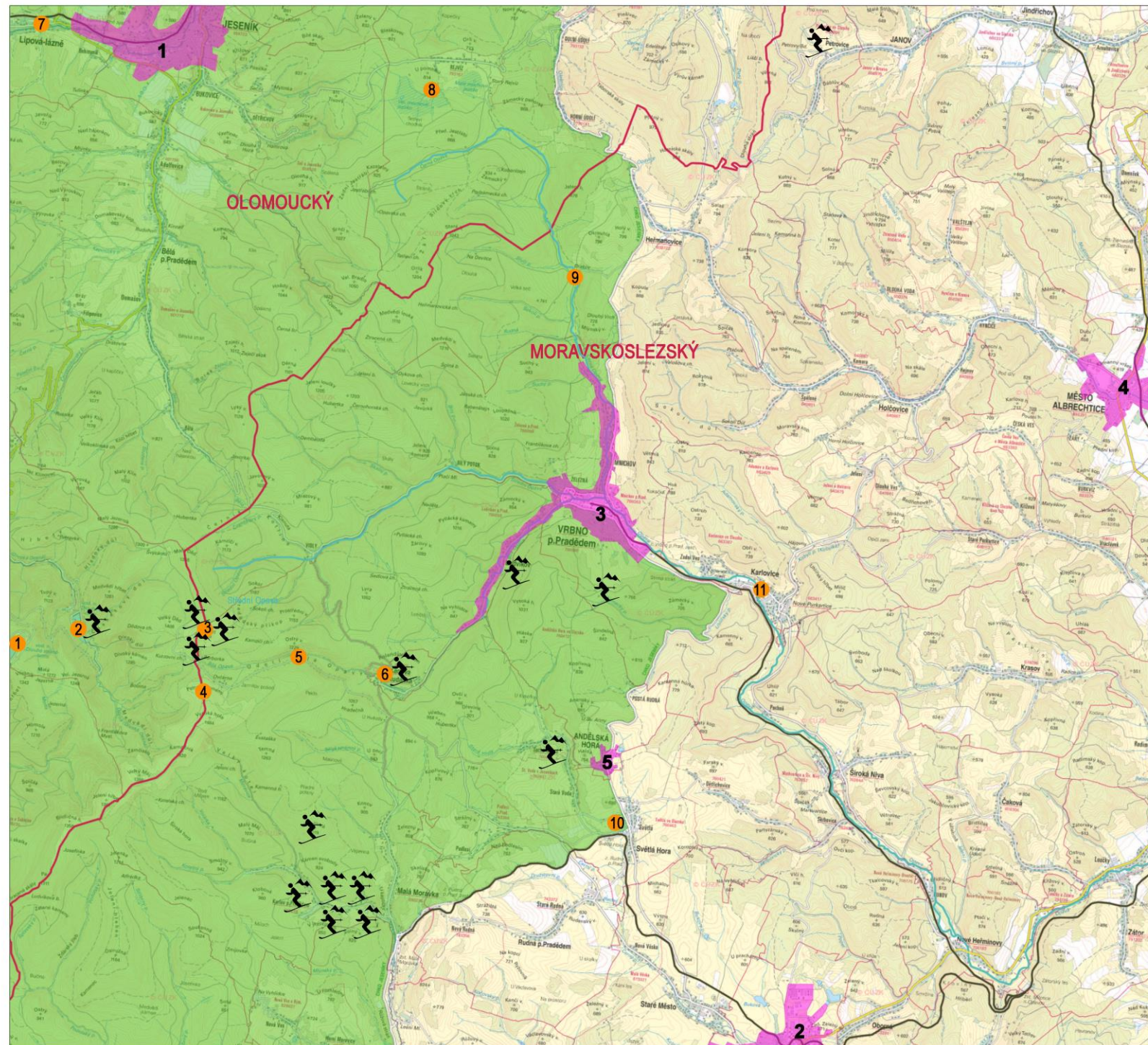

Obr. č. 8 Analýza záplavového území

Analýza záplavového území - Po hranici vybraného území protéká řeka Opava, která se zde stéká ze dvou soutoků. Původní tok řeky Opavy byl při stavbě haly na výrobu dřevotřískových desek posunut, což se projevilo při povodních v roce 1997. Při těchto povodních bylo dosaženo maximálního zaplavení, při kterém byl zaplaven celý areál. Polovina území náleží do záplavového území 100leté vody. Malá část území u severovýchodní hranice by byla zaplavena 5ti letou vodou. (DIBAVOD 2014)

I přes úpravu koryta řeky po povodních z analýzy vyplývá, že by v těsné blízkosti neměly být navrhovány stavby. Dále se nabízí vytvoření zeleného ochranného pásma, které řeku alespoň částečně oddělí a zároveň propojí s areálem. Toto pásmo může být využito jako nábřeží pro pobyt u řeky, zároveň ale také jako pěší a cyklistická trasa, hygienická ochrana a k zmírnění hluku.

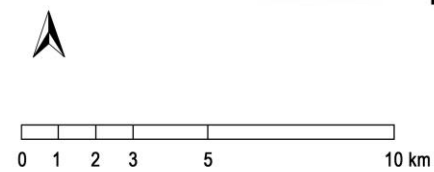

MAPA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ I.

LEGENDA

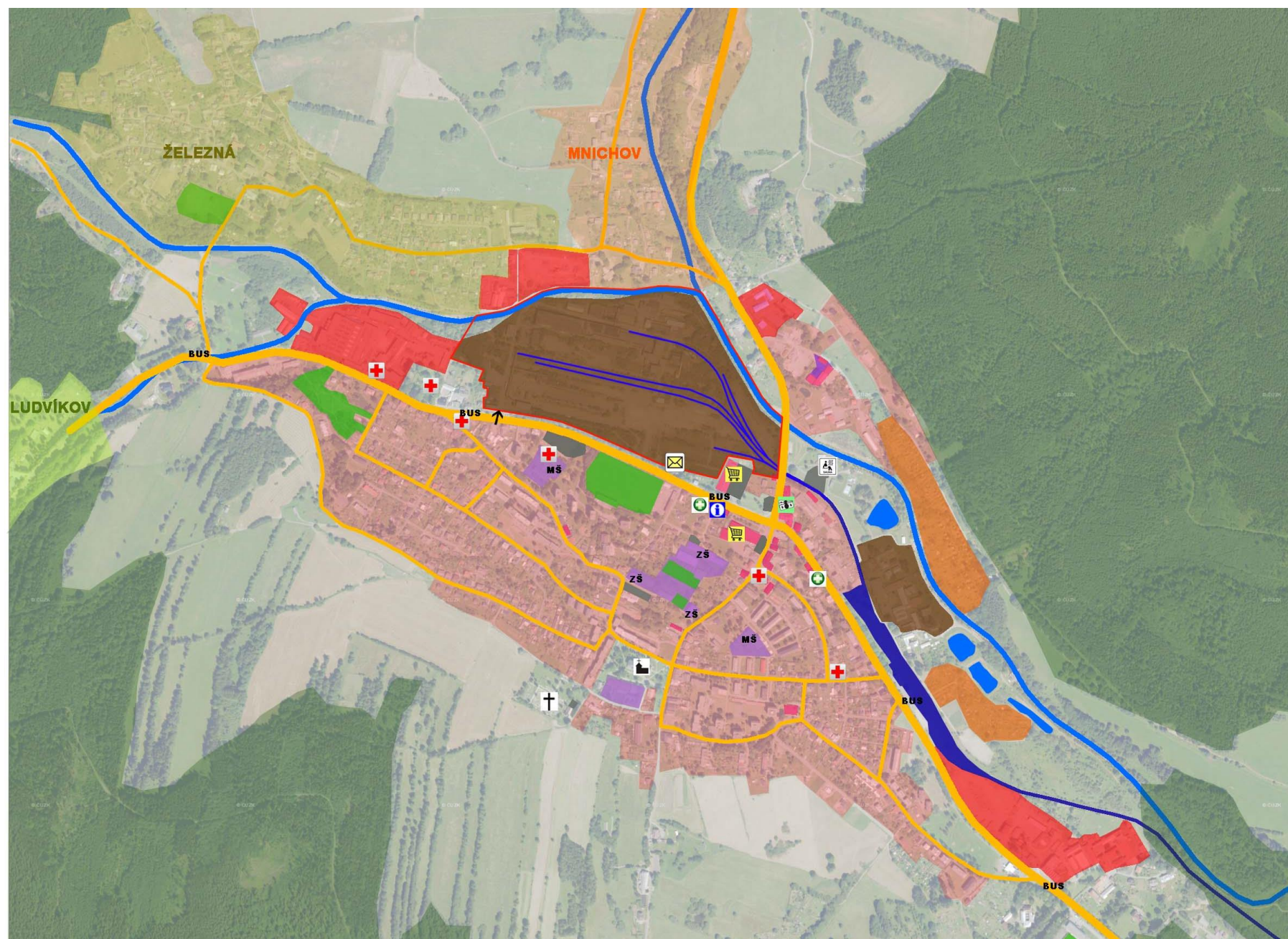
- CHKO Jeseníky**

- Město**
(Seřazeno sestupně dle počtu obyvatel)
- 1 JESENÍK
- 2 BRUNTÁL
- 3 VRBNO POD PRADĚDEM
- 4 MĚSTO ALBRECHTICE
- 5 ANDĚLSKÁ HORA

- Turistické zajímavosti**
- 1 HORNÍ NÁDRŽ - DLOUHÉ STRÁNĚ
- 2 DOLNÍ NÁDRŽ - DLOUHÉ STRÁNĚ
- 3 VRCHOL PRADĚD 1491M N.M.
- 4 PETROVY KAMENY
- 5 ÚDOLÍ BÍLÉ OPAVY
- 6 LÁZNĚ KARLOVA STUDÁNKA
- 7 LÁZNĚ LIPOVÁ
- 8 REJVÍZ
- 9 DRAKOV
- 10 DOSTIHOVÁ DRÁHA - SVĚTLÁ HORA
- 11 MUZEUM - KARLOVICE

- Lyžařské centra**
- Hranice kraje
- Železnice
- Řeka Opava

Obr. č. 9 Širší vztahy I.

Analýzy širší vztahy I. - Z analýzy lze vyčíst, že Vrtnem prochází hranice CHKO Jeseníky. V blízkosti Vrtna se vyskytuje také mnoho lyžařských středisek a dalších turistických zajímavostí, které zde přitahují turisty. Vrtno slouží spíše jako bod na jejich trase za určitou zajímavostí. V samotném městě se totiž téměř žádné zajímavosti nevyskytují. Proto se nabízí možnost vytvořit areál, který by umožnil kulturní a sportovní program. Který by sloužil jak obyvatelům, tak turistům, které by zde přitáhl.

MAPA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ II.

LEGENDA

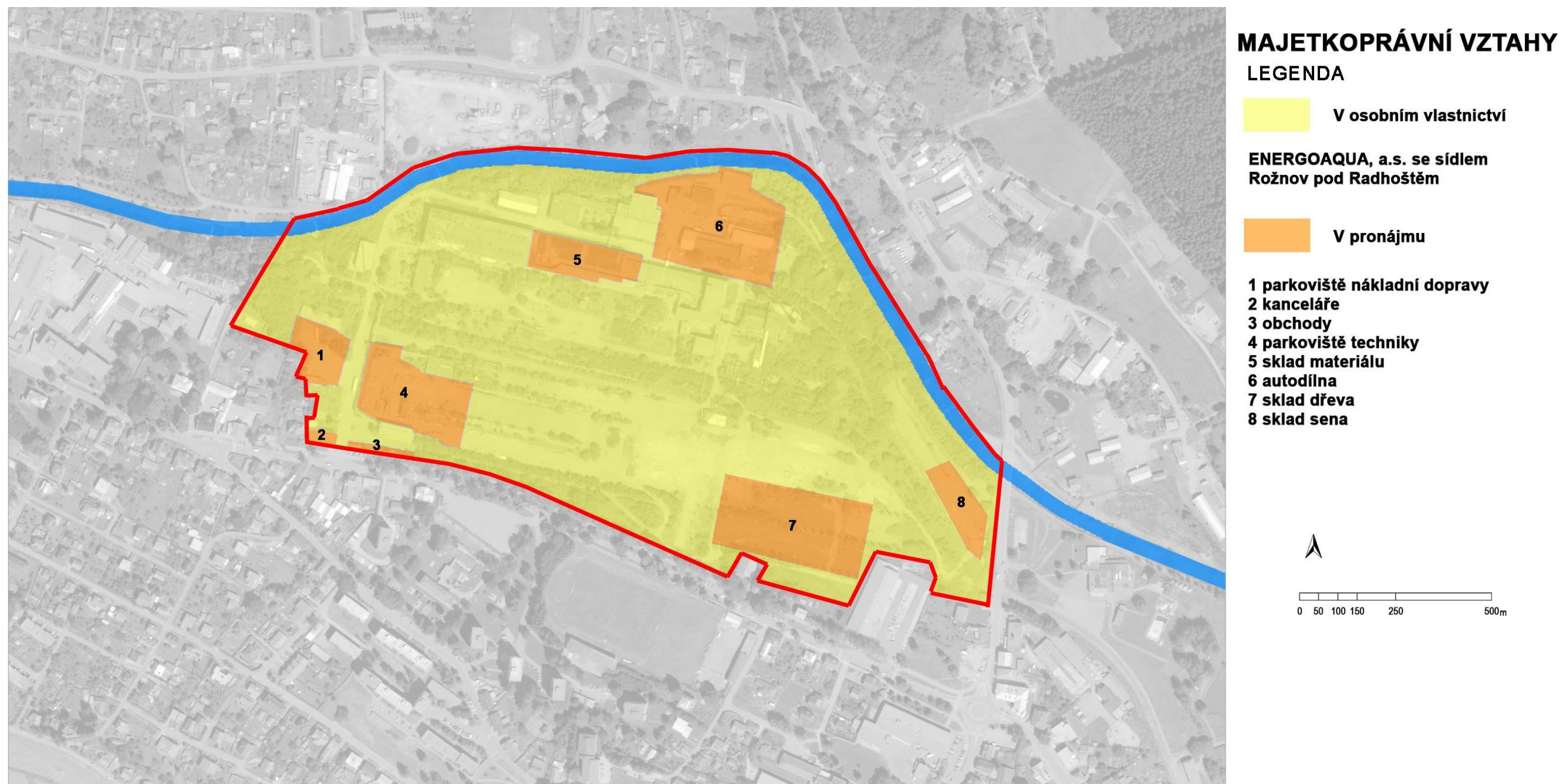
- Hranice území
  - Hřiště (fotbalové, skate, kurty..)
  - Parkoviště
  - Obchody a služby
  - Nádraží
  - Chatová oblast
  - Výuková zařízení (ZŠ, MŠ)
  - Lesní porost
  - Vodní plocha
  - Zástavba
  - Průmyslová zóna
  - Brownfield
  - Řeka Opava
  - Hlavní silniční tah
  - Vedlejší silniční tah
-
- BUS** Autobusová zastávka
  - † Hřbitov
  - ⌘ Kostel sv. Michaela
  - ↑ Vstup do území
  - 🛒 Supermarket
  - ℹ Informace
  - 🏦 Banka
  - 🏥 Lékárna
  - ✉ Pošta
  - 🏠 Lékařské služby
  - ♨ Sauna

Obr. č. 10 Širší vztahy II.

Analýza širší vztahy II. - Z mapy je patrné, že se areál nachází v centru města a zabírá téměř jeho jednu třetinu. Areál odděluje od samotného Vrba jeho dvě části - Mnichov a Železnou, které se nachází za jeho severní hranicí. Areál je v dnešní době dostupný pouze jedním vchodem, který je z hlavní cesty, která kolem areálu prochází po jižní hranici. Za touto cestou už na areál navazuje samotné město. Jihovýchodně od areálu se mezi dvěma supermarkety nachází pomyslné centrum města, které je doplněno o obchody a služby. Náměstí zde však chybí.

Z analýzy vyplívá, že jde o velký nevyužitý prostor v centru města, který by mohl být využit k mnoha účelům. Nabízí se napojení na základní školu, která je v jeho těsné blízkosti. A využití jako volnočasový prostor pro sport a kulturní vyžití dětí. Dále se nabízí propojení s městem a vytvoření nového centra města a náměstí a také propojení s okolními částmi Vrba pomocí pěší trasy a cyklostezky pro lepší dostupnost. (Mapy.cz 2017)

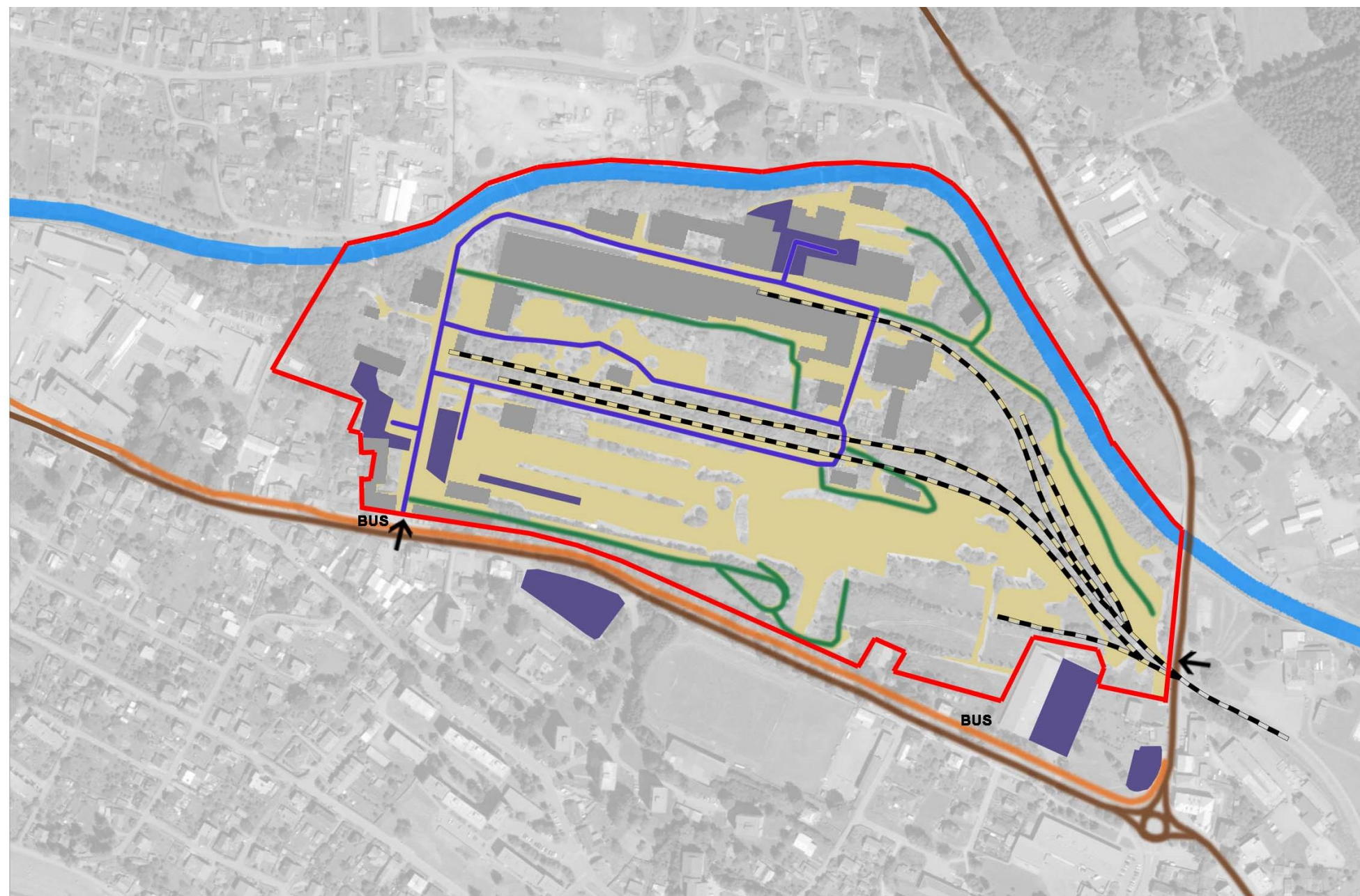

Obr. č. 11 Majetkové vztahy

Analýza Majetkové vztahy - Celý areál je ve vlastnictví firmy ENERGOAQUA, a.s. se sídlem v Rožnově pod Radhoštěm. Část budov a pozemků je pronajímána soukromým vlastníkům, kteří je využívají k podnikání.

Majetkové vztahy nemají na návrh vliv, jelikož jde o návrh ideový. Jde o ideální návrh vzhledu areálu, kdyby patřil městu Vrbnu pod Pradědem.

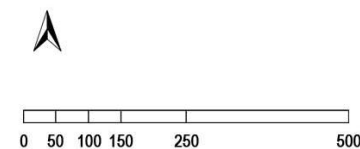

AKTUÁLNÍ PROVOZ

LEGENDA

- Hranice území
- Železniční dráha - nepoužívaná
- Často využívaná dopravní komunikace
- Málo využívaná dopravní komunikace
- Hlavní pěší spojení
- Hlavní dopravní komunikace
- Vstupy do území
- Zpevněná plocha - asfalt
- Budovy
- Řeka Opava
- Plochy k parkování
- BUS Autobusová zastávka

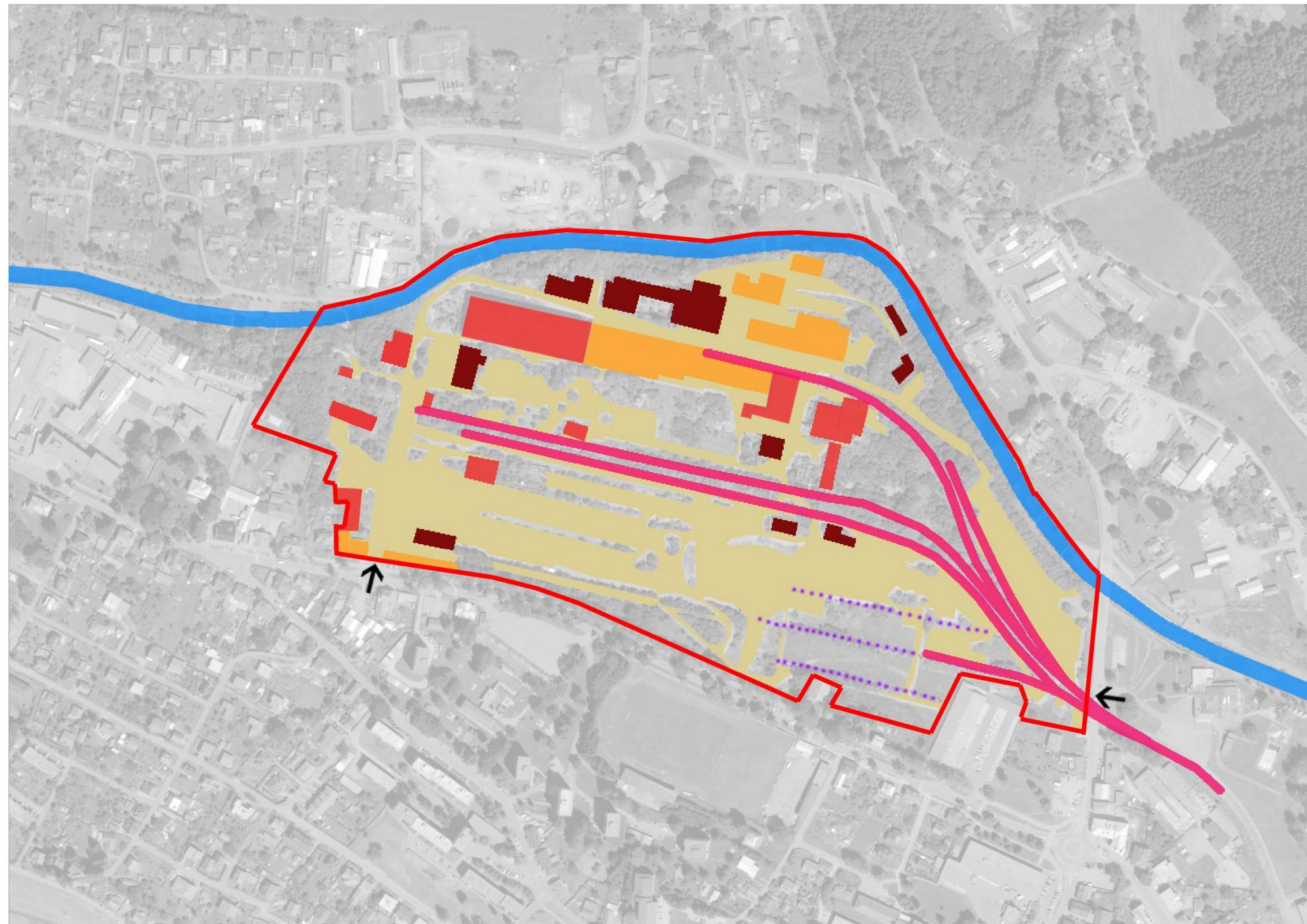

Obr. č. 12 Provoz

Analýza provozu - Z analýzy lze zjistit, že areál je zavlečkován vlakovými kolejemi, které lze velmi dobře využít pro samotný návrh. Po severní hranici areálu prochází pěší a automobilová doprava, ze které je možný jediný přístup do areálu. Celý areál je dostupný pomocí chůze, jelikož se zde vyskytuje velké množství zpevněných asfaltových ploch. Pouze část se však používá k dopravě automobilové. Ta probíhá každodenně k pronajatým prostorům, které se využívají k podnikání a nepravidelně k prostorům, které se využívají ke skladování materiálů. V blízkosti aktuálního vstupu do areálu se nachází pronajatá plocha, která je využita k parkování nákladních aut.

Z analýzy vyplývá, že je potřeba omezit nákladní dopravu a jednotlivé druhy dopravy od sebe oddělit. Segmentaci dopravy lze provést doplněním dalších vchodů, které areál navíc více zpřístupní. Lze také využít stávajících kolejí k vytvoření nové vlakové zastávky blíže centra města.

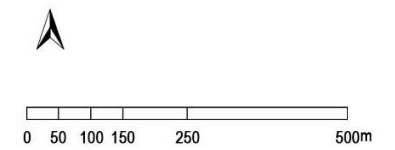

TECHNICKÝ STAV

LEGENDA

- Hranice území
- Železniční dráha ve špatném stavu
- Budovy - havarijný stav
- Budovy - špatný stav
- Budovy - dobrý stav
- Zpevněná plocha - asfalt
- Betonové sloupy ve špatném stavu
- Vstupy do území
- Řeka Opava

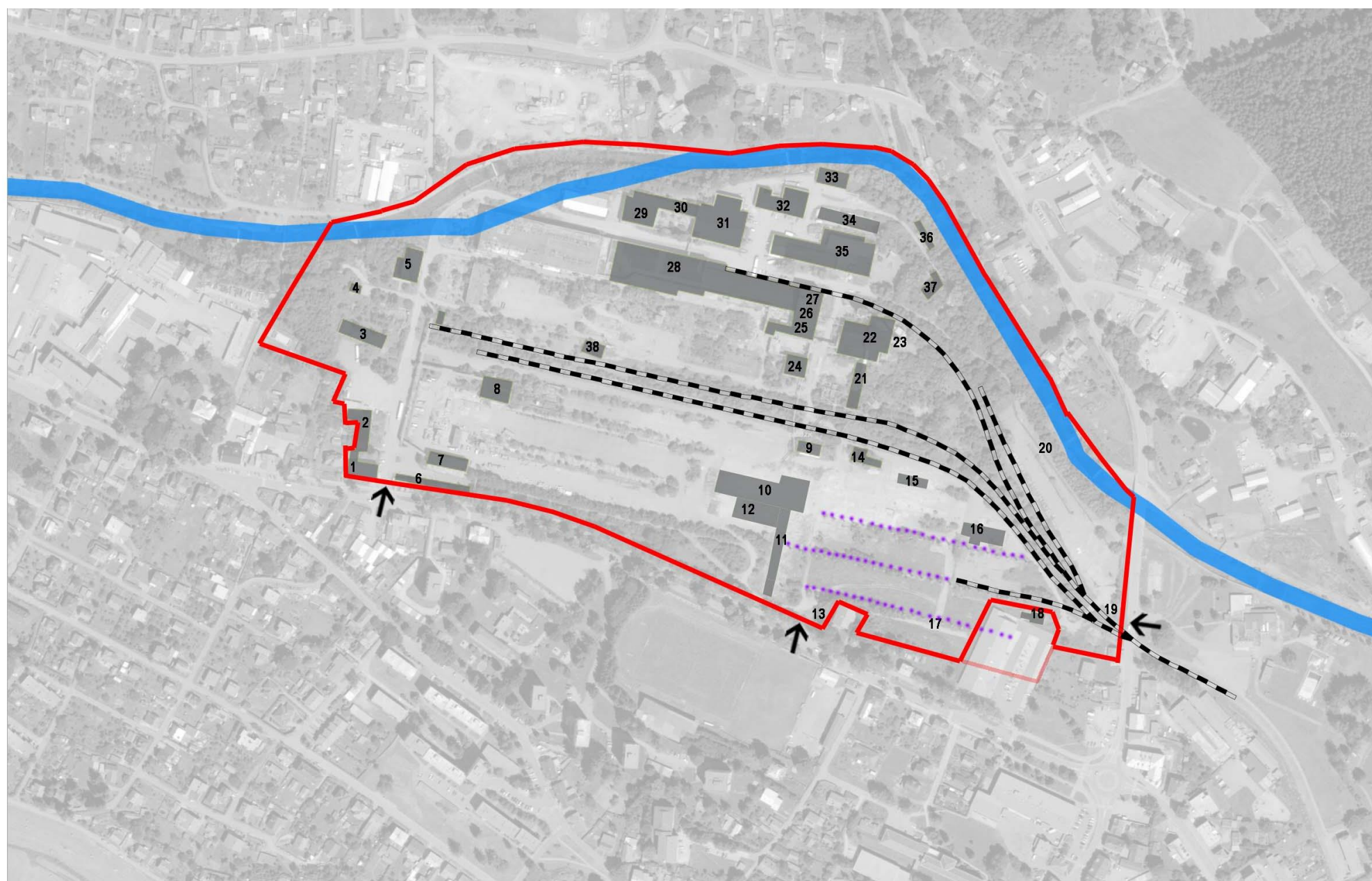

Obr. č. 13 Technický stav

Analýza technického stavu - Celý areál již téměř 20let chátrá, tudíž je většina budov v havarijním technickém stavu. Některé budovy již byly odstraněny, protože ohrožovaly okolí. Velké množství budov však ještě v areálu zůstalo a dále chátrá. S těmito budovami se při novém návrhu nepočítá a měly by být asanovány. V areálu je i několik budov, které jsou sice ve špatném stavu, ale jsou kompozičně nepostradatelné. Tudíž dojde k jejich zachování. Budovy v dobrém stavu budou využity pro nový návrh.

Z analýzy lze zjistit, že ve špatném stavu jsou i koleje a sloupy jeřábové dráhy. Koleje budou využity v novém návrhu a budou opraveny dle funkce nového využití. Sloupy jeřábové dráhy jsou typickým segmentem dřevokombinátu. Budou opraveny a nově využity.

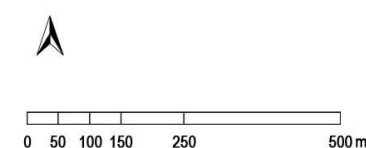
HISTORICKÝ STAV

LEGENDA

- Hranice území
- Původní hranice areálu
- Železniční dráha
- Budovy
- Řeka Opava
- Betonové sloupy
- ← Vstupy do území

- 1 Administrativní budova, lékař (zubní, obvodní), telefonní ústředna, vrátnice
- 2 Kuchyně, jídelna, kantýna
- 3 Dřevěná administrativní budova
- 4 Studna
- 5 Hlavní elektro rozvodna
- 6 Zbrojnice lidových municí
- 7 Šatna, rozvodna, dílna, kanceláře
- 8 Kontrolní věž vymanipulování kulatiny
- 9 Kantýna, dílna
- 10 Pilnice
- 11 Třídírna
- 12 Okružní rozmitací pla
- 13 Vrátnice
- 14 Objekt pro vykládání uhlí
- 15 Úpravna žeziva
- 16 Kancelář, jídelna, sklad
- 17 Jeřáb dráhy
- 18 Kancelář
- 19 Příslušenství výhybek
- 20 Sklad dříví pro roztřískování
- 21 Dopravník uhlí do kotelny
- 22 Kotelna
- 23 Komín
- 24 Rozvodna osvětlení
- 25 Roztřískování
- 26 Sušárny
- 27 Zásobníky suchých třísek
- 28 Lisovací linka
- 29 Sklad versallitu
- 30 Kancelář, dílna versallitu
- 31 Lisovací hala, sklad versallitu
- 32 Hasičská zbrojnice
- 33 Garáže
- 34 Pomocná garáž, sklad
- 35 Zámečnická dílna, centrální sklad pomůcek
- 36 Čistírna vody
- 37 Administrativní budova
- 38 Železniční depo

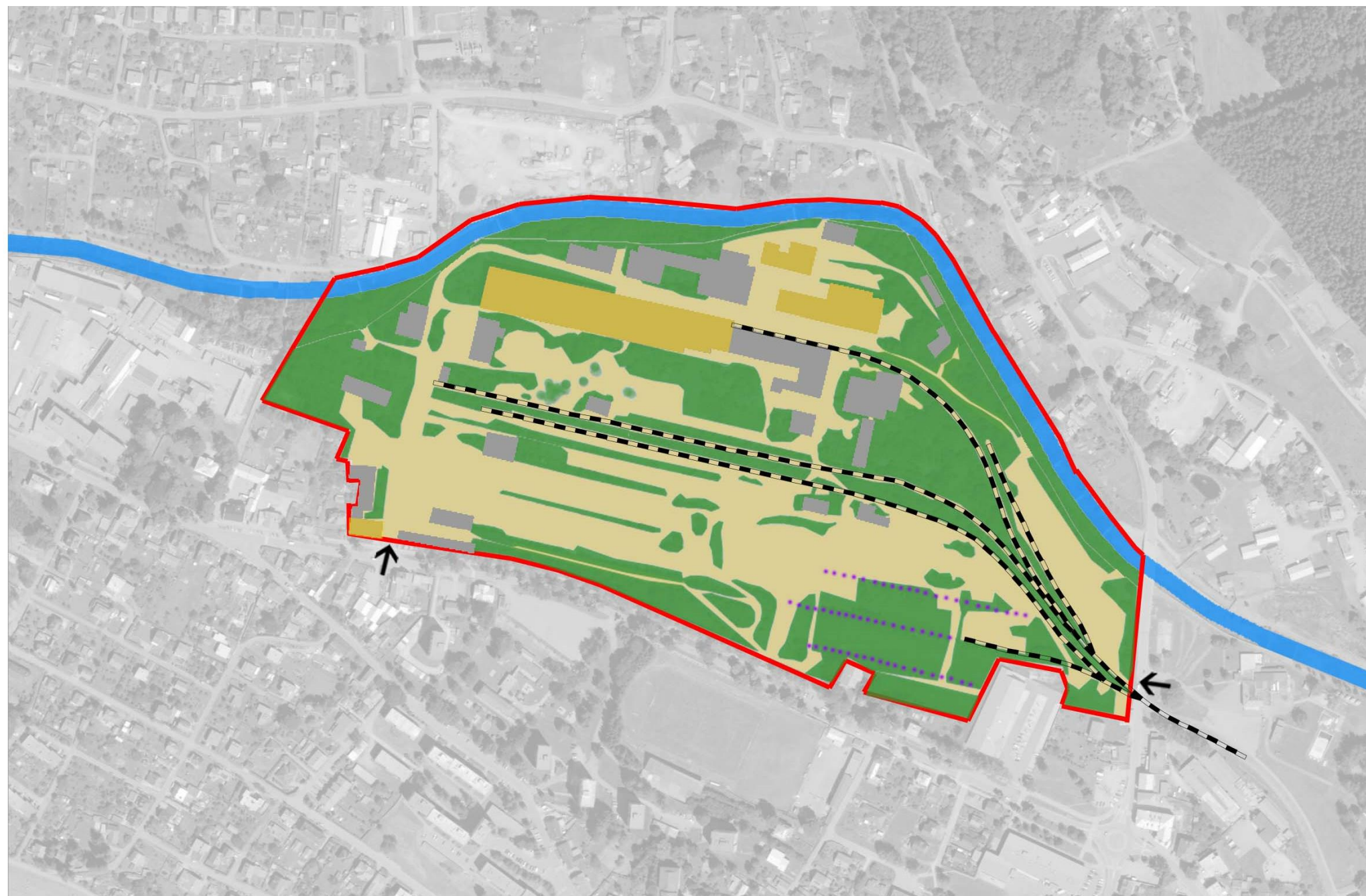
Obr. č. 14 Historický stav

Historická analýza - Z historické analýzy lze pozorovat množství budov, které se již v dnešní době v areálu nevyskytují. Důležité jsou také hranice, které byly změněny stavbou haly Versalitu, která se v této mapě historického stavu nevyskytuje. Z mapy je patrné také původní koryto řeky Opavy, které bylo při stavbě posunuto tak, jak je známo v dnešní době. Z mapy lze vyčíst také původní hranice a sloupy, které se nedochovaly z důvodu stavby supermarketu, který byl však postaven v době, kdy už areál nefungoval.

Z analýzy vyplývá, jakým způsobem byl areál dříve členěn, ale také které budovy jsou hodnotné a dochovaly se až do dnešní doby. Tyto informace jsou pro návrh podstatné a měly by v něm být uplatněny.

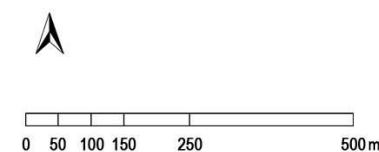

AKTUÁLNÍ STAV

LEGENDA

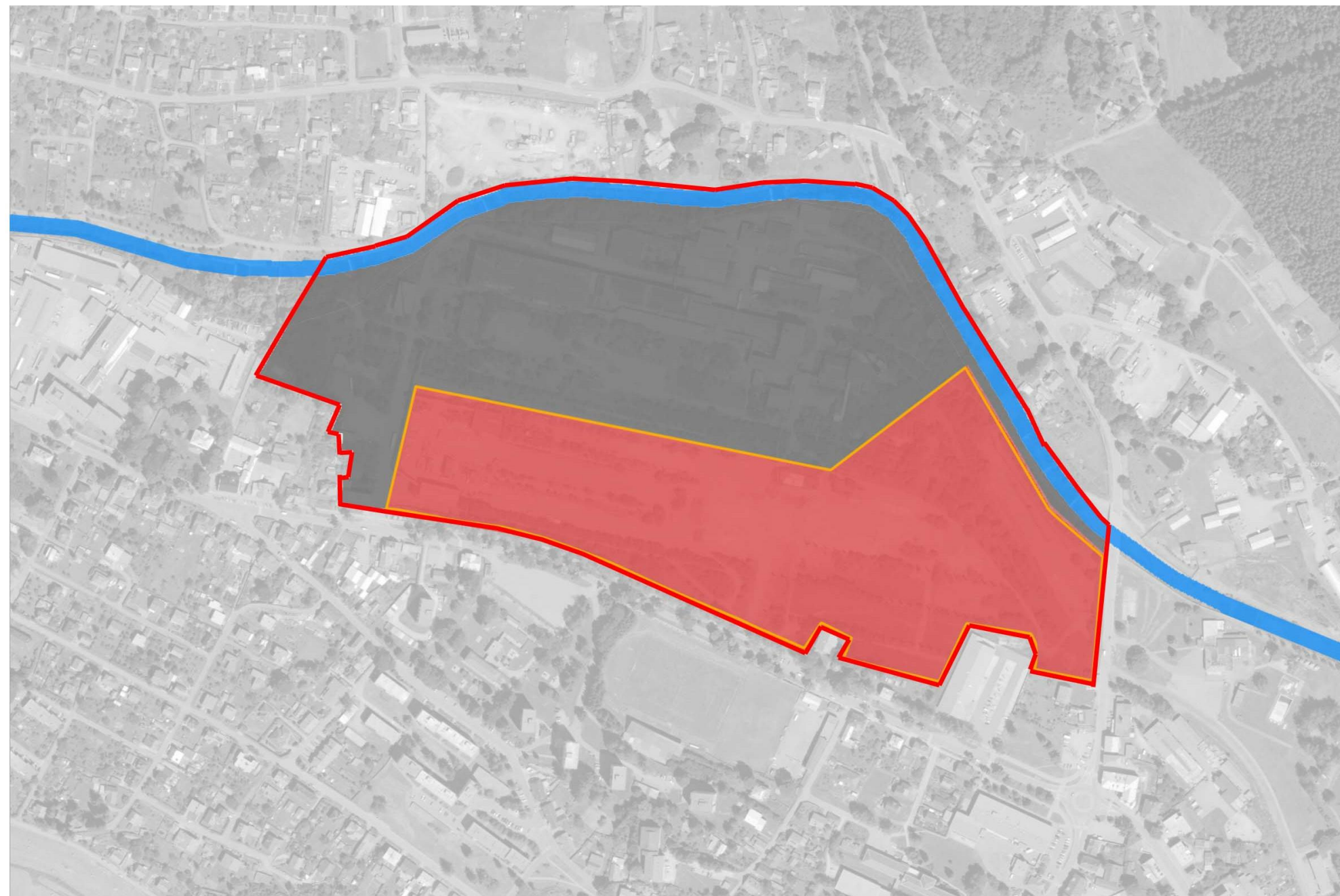
- Hranice území
- Železniční dráha
- Budovy
- Vegetace - nálety
- Řeka Opava
- Zpevněná plocha - asfalt
- Betonové sloupy
- Vstupy do území
- Využívané budovy

Obr. č. 15 Aktuální stav

Analýza aktuálního stavu - Analýza vypovídá o neudržovaném stavu celého areálu. Na většině ploch se nachází asfaltový povrch, kterým prorůstají nálety. Vzrostlá náletová vegetace se zde nachází ve velmi velkém množství a vyrůstá i v celé dráze kolejí. V areálu se nachází také mnoho budov v dezolátním a špatném stavu. Pouze budovy pronajímané, jsou udržované ve stavu dobrém. Tyto budovy se využívají k podnikatelské činnosti nebo jako sklady. Ke skladování materiálu se využívají i zpevněné asfaltové plochy. Tyto plochy jsou dostupné pro motorovou dopravu dvěma vchody. Vlaková doprava se již v areálu nepoužívá. Koleje jsou neudržované, a jak již bylo dříve zmíněno, zarůstají nálety. Z analýzy vyplývá, že celý areál je ve špatném stavu a působí pro město a jeho okolí negativně. Navíc zabírá velkou plochu v centru města, která by mohla být využita lepším způsobem.

ÚZEMNÍ PLÁN

LEGENDA

- Hranice území
- Hranice ploch přestavby s ohrazením
- PLOCHY STABILIZOVANÉ**
- Plochy výroby a skladování - prům. výroba
- PLOCHY ZMĚN**
- Plochy polyfunkční

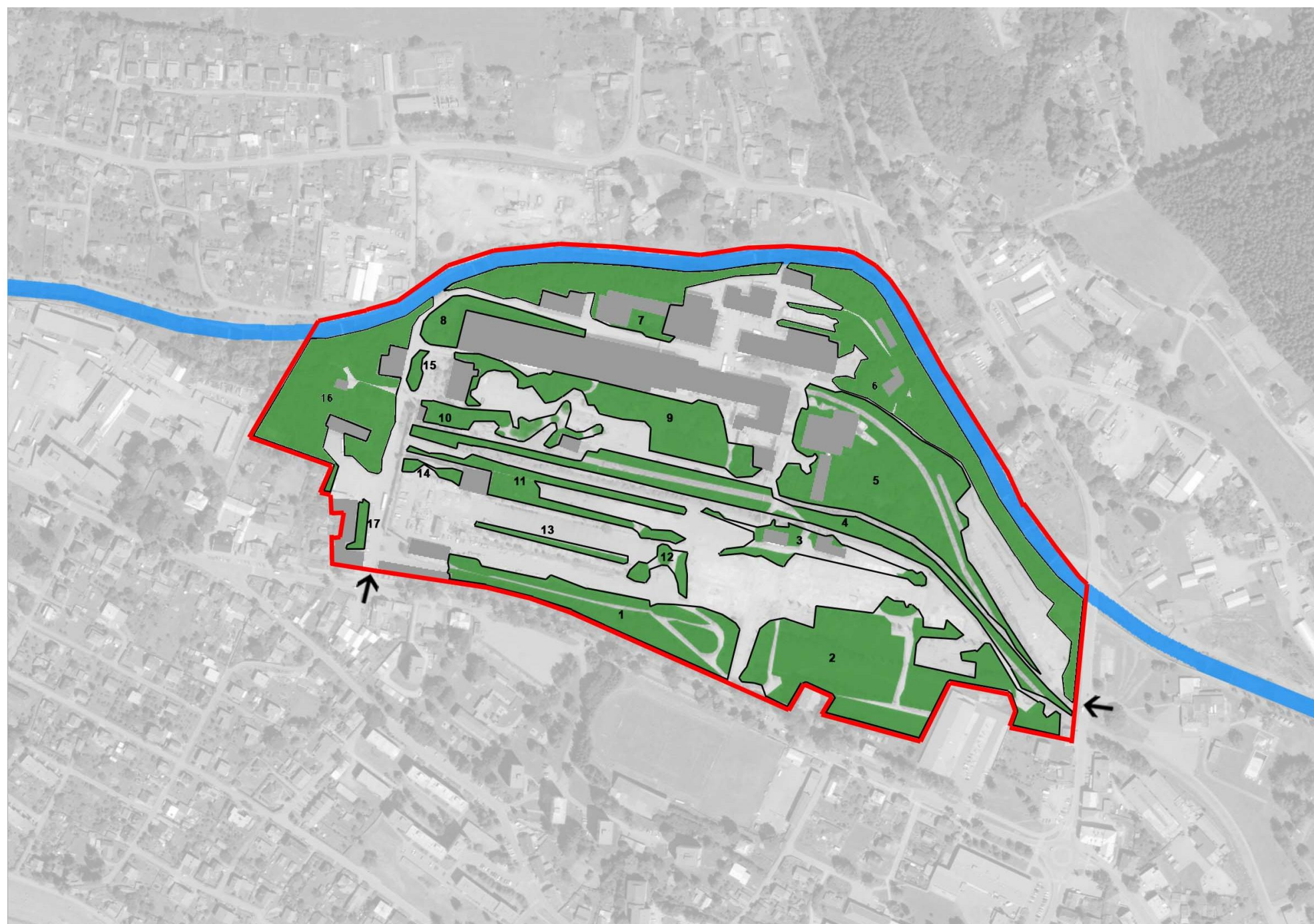

0 50 100 150 250 500 m

Obr.č. 16 Územní plán

Analýza územního plánu - Z analýzy lze vyčíst, že je areál dle územního plánu rozdělen na dvě části. Plochu s polyfunkčním využitím a plochy výroby a skladování. V případě, že by se návrh realizoval, musel by být vypracován nový územní plán.

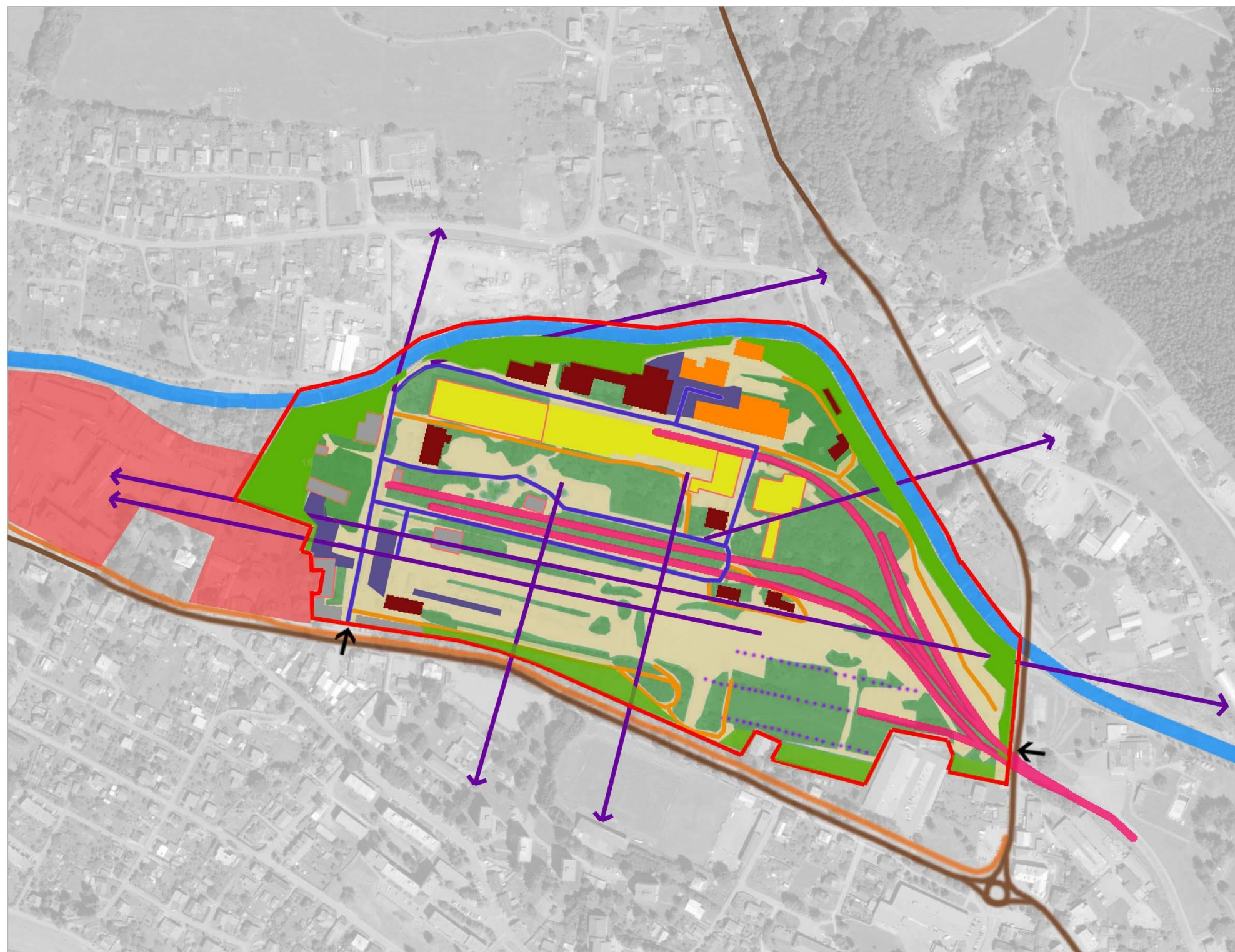

Obr.č. 17 Vegetace

Analýza vegetace - Většina areálu je zarostlá náletovou vegetací, která se zde vyskytuje v různě velkých segmentech, s různým taxonomickým a procentuálním zastoupením. Nejvíce se zde však vyskytuje *Betula pendula*, *Acer platanoides*, a *Acer pseudoplatanus*. O tyto porosty není nijak pečováno a jsou volně ponechány vlastnímu vývoji a sukcesi. Některé segmenty porostů lze do budoucna zachovat ve své přirozené sukcesní podobě. U některých porostů mohou být provedena pěstební opatření k dosažení zajímavého efektu.

Ve vstupní části areálu se však vyskytují i dřeviny, které byly záměrně vysazeny při stavbě areálu. Tato zeleň však nebyla od dob zrušení provozu nijak udržována a zarostla nálety. Jedná se o dřeviny rodu *Juniperus* a *Pinus*, které byly dříve hojně používány.

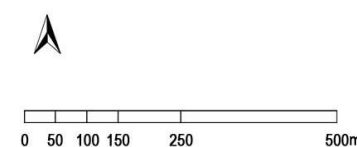

PROBLÉMOVÝ VÝKRES

LEGENDA

- Hranice území
- Vstupy do území
- VÝZNAM POZITIVNÍ**
- Železniční dráha - potenciální využití
- Betonové sloupy - potenciální využití
- Řeka Opava
- Budovy k potenciálnímu využití
- Plochy s nálety - bariéra
- Pozitivní výhledy
- VÝZNAM NEGATIVNÍ**
- Plochy s nálety - zarůstání areálu
- Budovy v havarijním stavu
- Nevzhledné budovy
- Budovy ve špatném stavu
- Plochy k parkování
- Průmyslová plocha
- Hlavní dopravní tah
- Zpevněná plocha - asfalt
- VÝZNAM NEUTRÁLNÍ**
- Často využívaná dopravní komunikace
- Málo využívaná dopravní komunikace
- Pěší komunikace
- Ostatní budovy

Obr.č. 18 Problémový výkres

Problémový výkres - Z problémového výkresu lze vyčíst, že velkým problémem je zanedbanost celého areálu, která souvisí s budovami v havarijním stavu a velkým množstvím náletů v pokročilém věkovém stádiu. Některé nemusí působit jako problém, ale mohou být využity kladně jako bariéra oddělující nepříznivé vlivy jako je hluk, nevzhlednost a znečištění, které může například působit doprava. Velkým kladem jsou výhledy na vrcholy jesenických hor, které celému areálu vdechují příjemnou atmosféru. Tyto pohledy je nutné v návrhu podpořit a zamezit stavbě vyšších budov a výsadbě vegetace, která tyto pohledy potlačí. Okrajová vegetace neomezí dálkové pohledy a dá v detailu nábřeží vzniknout příjemným průhledům. Pozitivním prvkem jsou také historicky hodnotné budovy a jejich segmenty, které jsou i přes horší technický stav pro návrh hodnotné. Kladně působí taktéž koleje a sloupy, které dodají návrhu historickou autenticitu.

5.18 Dotazníkové šetření

V rámci analýz bylo provedeno dotazníkové šetření pomocí webové aplikace survio. Pomocí sociálních sítí, e-mailu a osobního vyplnění dotazníku v papírové podobě bylo osloveno 200 respondentů. Každý byl požádán o vyplnění 9ti povinných otázek, u kterých mohl vybírat z několika možností. U většiny otázek byla možnost volit pouze jednu odpověď. U dvou otázek bylo možné volit více odpovědí. U těchto otázek byla možnost vyjádřit svůj názor volnou odpovědí, která však nebyla povinná.

Získaná data z dotazníku byla zpracována v programu Microsoft excel. Pomocí tohoto programu byly vytvořeny grafy, znázorňující jednotlivé odpovědi. Z grafů byly následně vyvozeny závěry.

1 Pohlaví

- Muž
- Žena

2 Věk

- do 20let
- 20 - 34let
- 35 - 49let
- 50 - 65let
- nad 65let

3 Bydliště

- Vrbno pod Pradědem
- Mnichov, Železná, Ludvíkov
- Jiné

4 Jak hodnotíte kvalitu města jako celku?

- silně nespokojen
- mírně nespokojen
- nevím
- mírně spokojen
- silně spokojen

5 Jak hodnotíte kvalitu veřejných prostor ve Vrbně?

- silně nespokojen
- mírně nespokojen
- nevím
- mírně spokojen
- silně spokojen

6 Je něco, co Vám zde chybí? *

- Obchody a služby
- Pohostinství - restaurace, kavárny
- Sportovní zázemí a vyžití
- Kulturní vyžití
- jiné

7 Máte povědomí o areálu dřevokombinátu? Víte, jak dnes funguje a k čemu je využíván?

- Ano
- Ne

8 Jak hodnotíte způsob využití areálu dřevokombinátu?

- silně nespokojen
- mírně nespokojen
- nevím
- mírně spokojen
- silně spokojen

9 Pokud by se mělo měnit využití tohoto areálu, líbila by se Vám nějaká konkrétní možnost?

Jaká?*

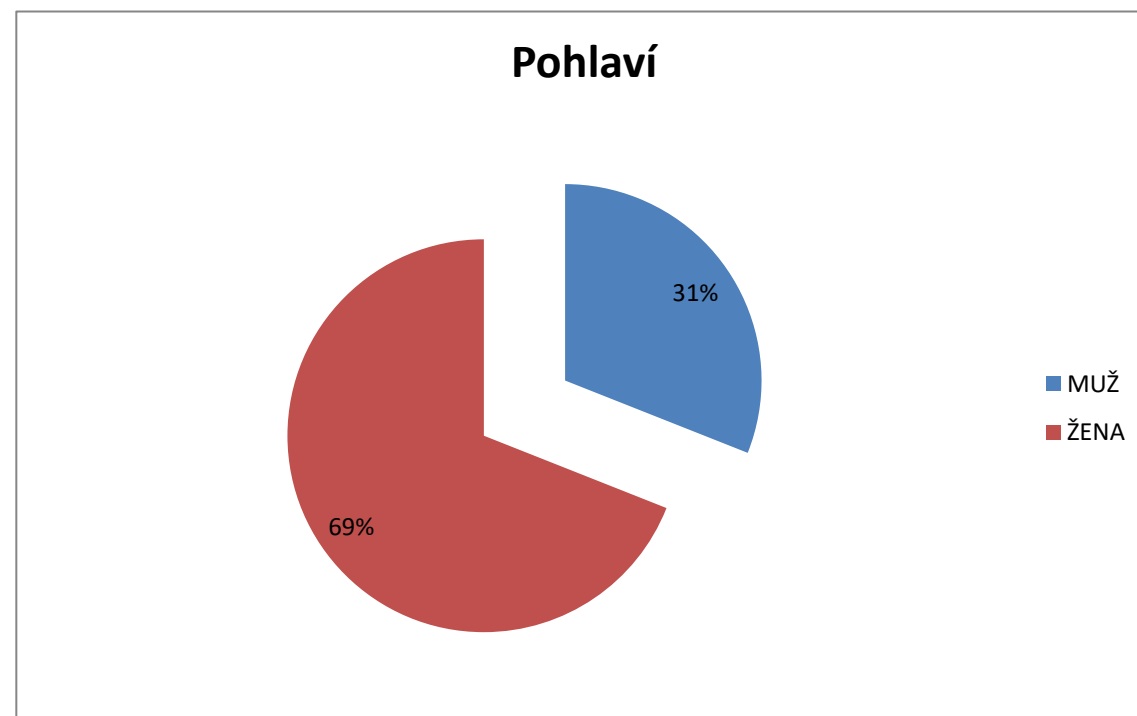
- Využití pro sportovní účely (cyklostezka, in-line dráha, multifunkční hřiště, bazén)
- Nové centrum města (náměstí, nové prostory pro obchody, služby a pohostinství)
- Dopravní terminál (nová vlaková a autobusová zastávka s lepší dostupností centra, lepší propojení Vrbna se Železnou)
- Kulturní vyžití (prostor pro muzeum o historii provozu dřevokombinátu a historii Vrbna; letní promítání; prostor pro oslavy města a další akce)
- Obnova původního využití (Nová výroba související se dřevem, nová pracovní místa)
- Stávající využití mi vyhovuje
- Jiná
-

*možnost více odpovědí

Jednotlivé grafy znázorňující odpovědi dotazníku

1 Pohlaví

- Muž
- Žena

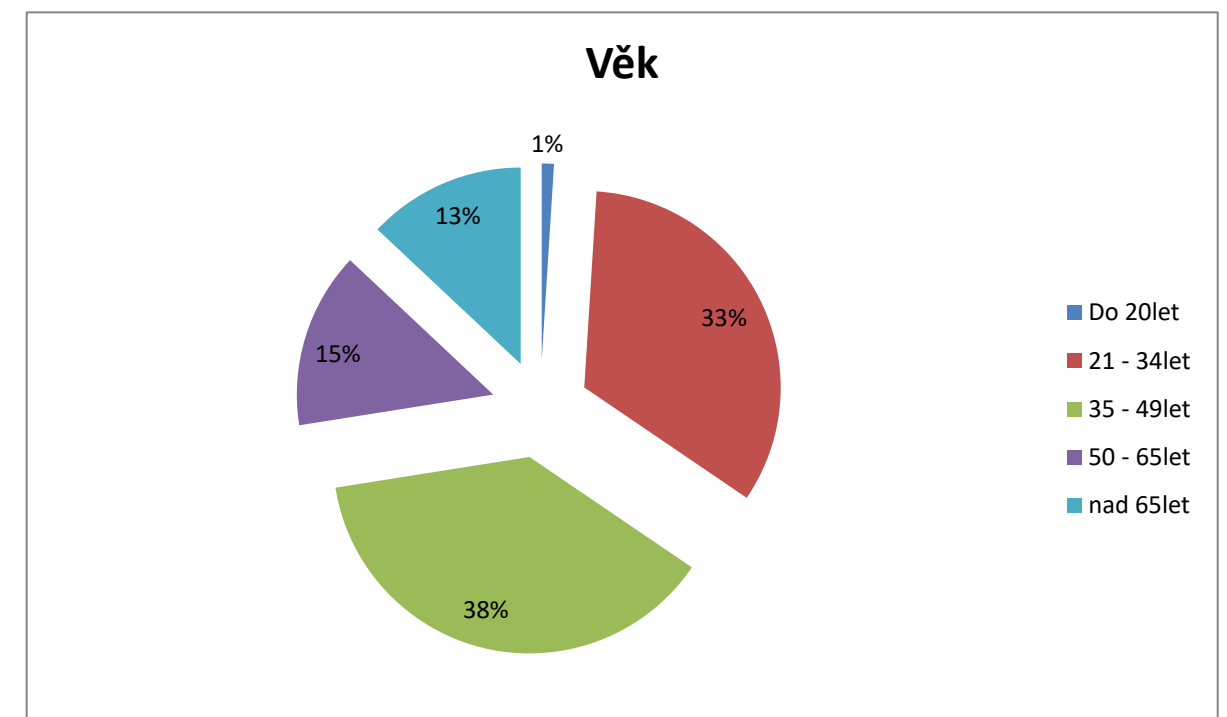

Graf č. 1 Pohlaví

Z grafu vyplývá, že více než polovinu respondentů tvořily ženy, kterých odpovědělo celkem 138.

2 Věk

- do 20let
- 20 - 34let
- 35 - 49let
- 50 - 65let
- nad 65let

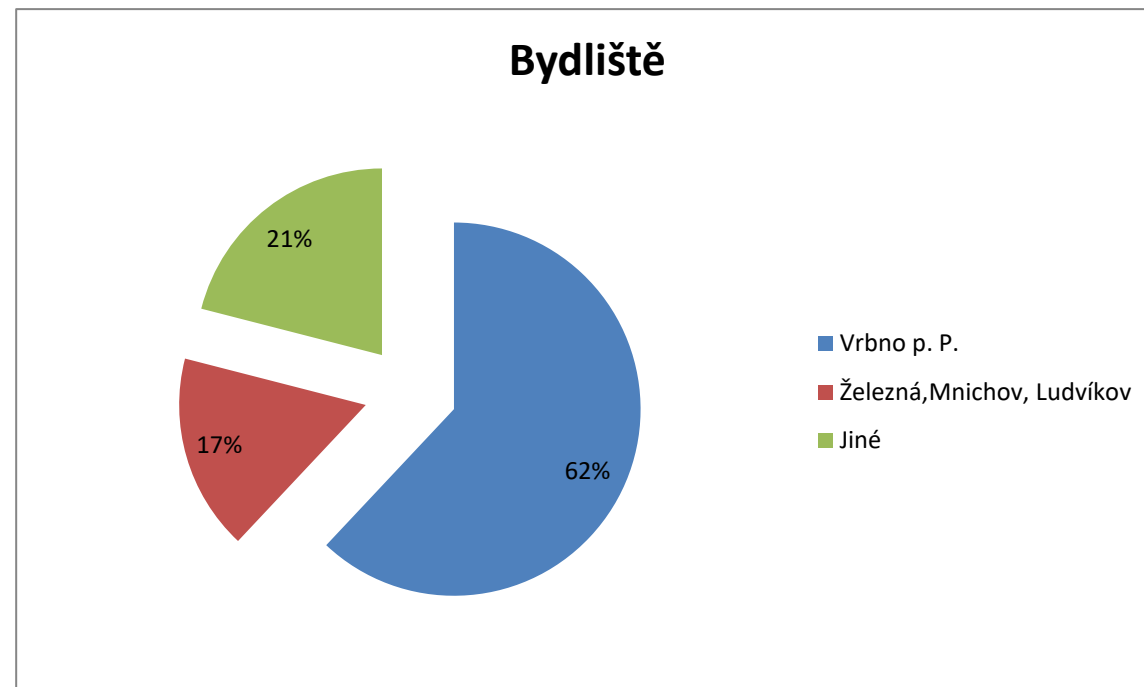
Graf č. 2 Věk

Dotazník byl šířen mezi širokou veřejností. Cílem bylo docílit stejnoměrného zastoupení respondentů. I přes veškerou snahu však odpověděli pouze 2 občané ve věku do 20ti let. Nejvíce odpovídali občané ve věku 35 - 49let, šlo o 76 osob. Ve věku 21 - 34let odpovědělo 67 občanů.

3 Bydliště

- Vrbno pod Pradědem
- Mnichov, Železná, Ludvíkov
- Jiné

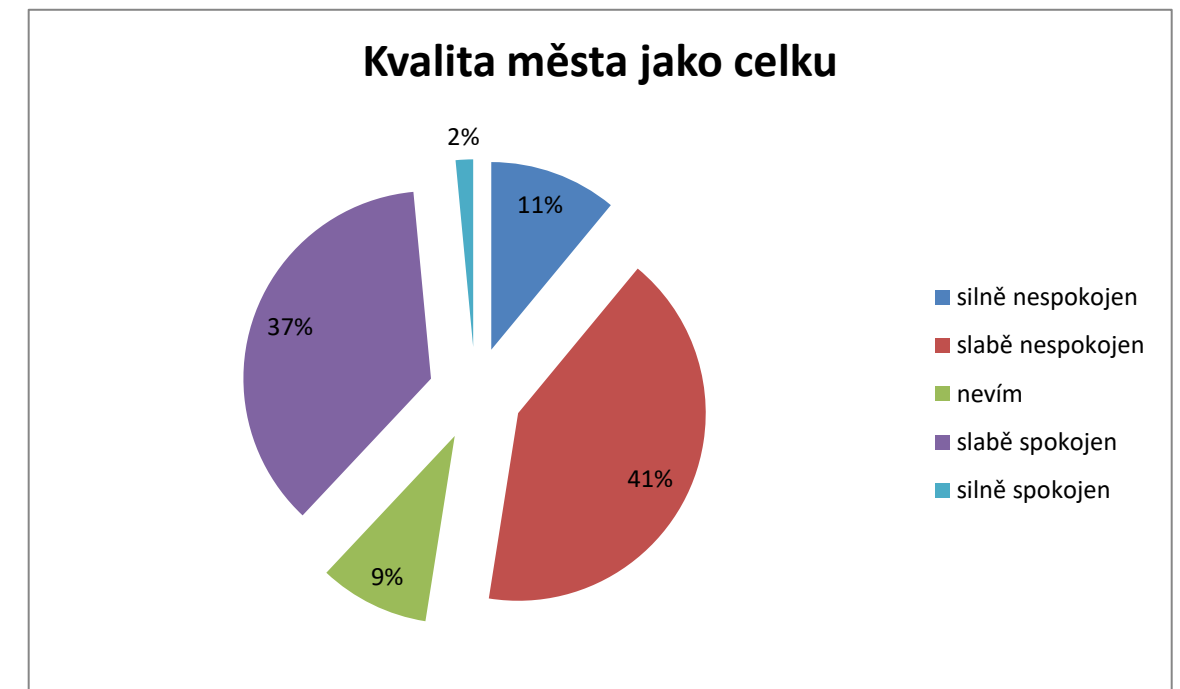

Graf č. 3 Bydliště

Na dotazník odpovědělo 124 osob z Vrbna pod Pradědem, kteří tvořili většinu respondentů. Dále odpovědělo 42 lidí, kteří zvolili možnost jiného bydliště. Mezi tyto respondenty patří většinou lidé, kteří z Vrbna pochází, ale v dnešní době zde nebydlí nebo občané, kteří bydlí v okolních vesnicích. Zbýlých 17% tvoří lidé žijící v okolních částech Vrbna, kterých se však problémové území přímo či nepřímo dotýká.

4 Jak hodnotíte kvalitu města jako celku?

- silně nespokojen
- mírně nespokojen
- nevím
- mírně spokojen
- silně spokojen

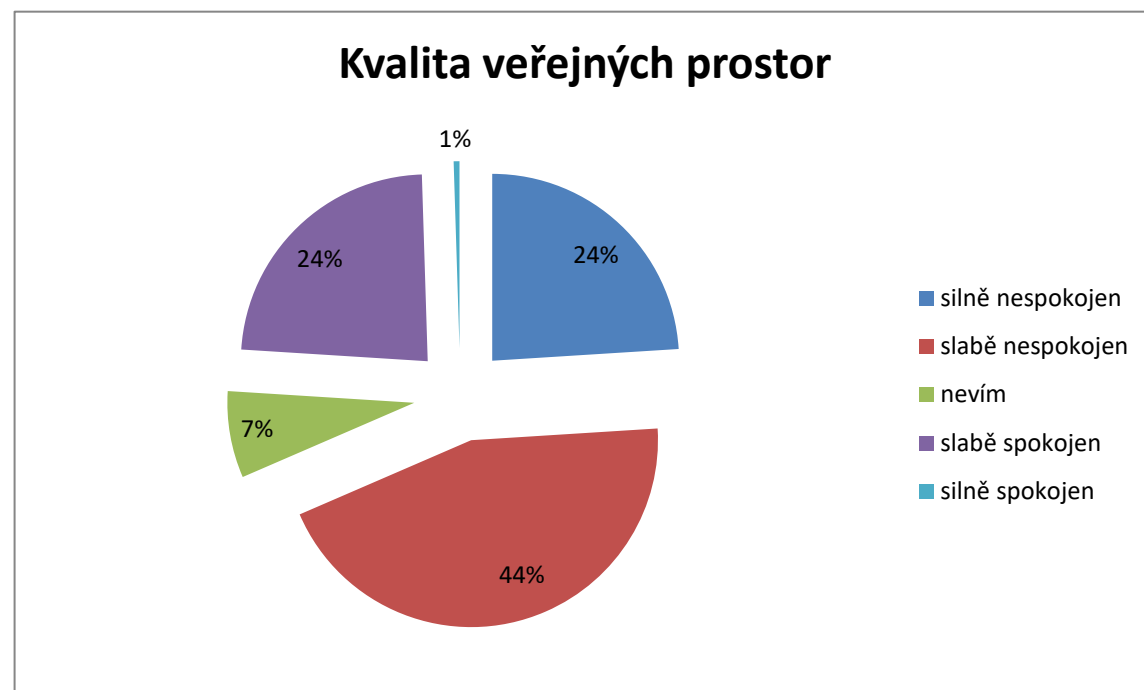

Graf č. 4 Kvalita města jako celku

V dotazníku více jak polovina dotazovaných uvádí, že je nespokojena s kvalitou města jako celku. Z toho 83 osob je slabě nespokojeno a 22 silně. Slabě spokojeno je 73 občanů a pouze 3 jsou spokojeni silně. Z grafu vyplývá, že většina občanů není úplně spokojena a možná změna by mohla kvalitu města zvýšit.

5 Jak hodnotíte kvalitu veřejných prostor ve Vrbně?

- silně nespokojen
- mírně nespokojen
- nevím
- mírně spokojen
- silně spokojen

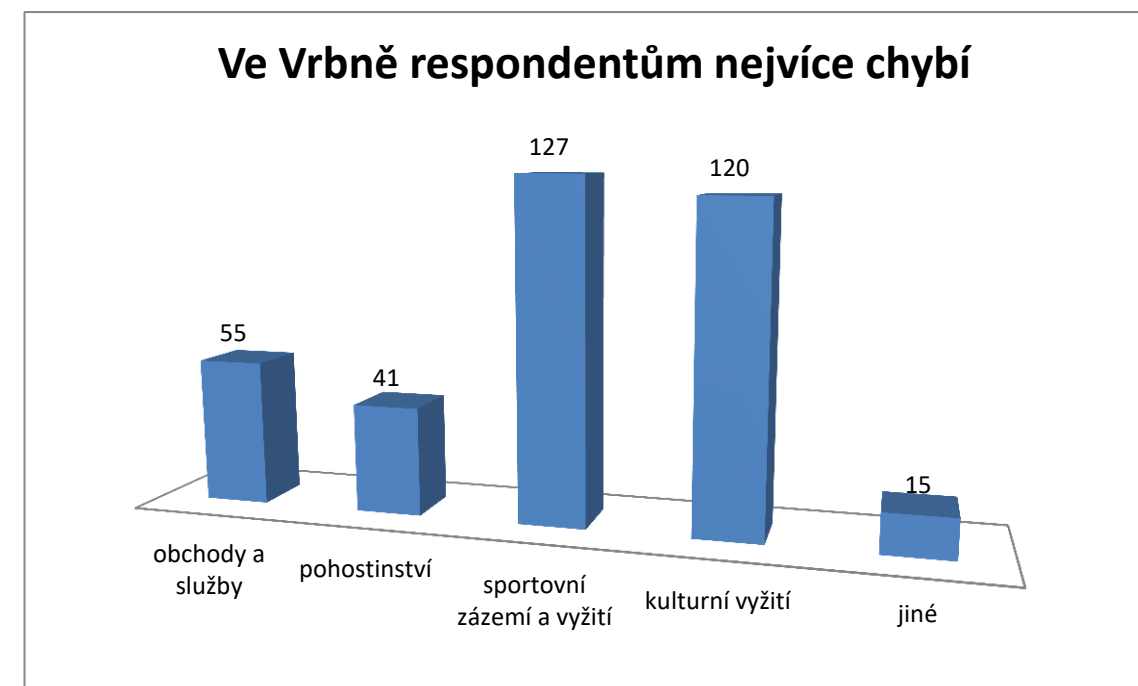

Graf č. 5 Kvalita veřejných prostor

Více jak 2/3 dotazovaných uvádí nespokojenost s kvalitou veřejných prostor. Slabě je nespokojeno 89 osob. Silně nespokojeno je 48 občanů, 47 je slabě spokojeno. Silně spokojen je pouze jeden člověk. Z grafu vyplývá, že velké množství občanů je nespokojeno, tudíž by se kvalita veřejných prostor měla více řešit.

6 Je něco, co Vám zde chybí? *

- Obchody a služby
- Pohostinství - restaurace, kavárny
- Sportovní zázemí a vyžití
- Kulturní vyžití
- jiné

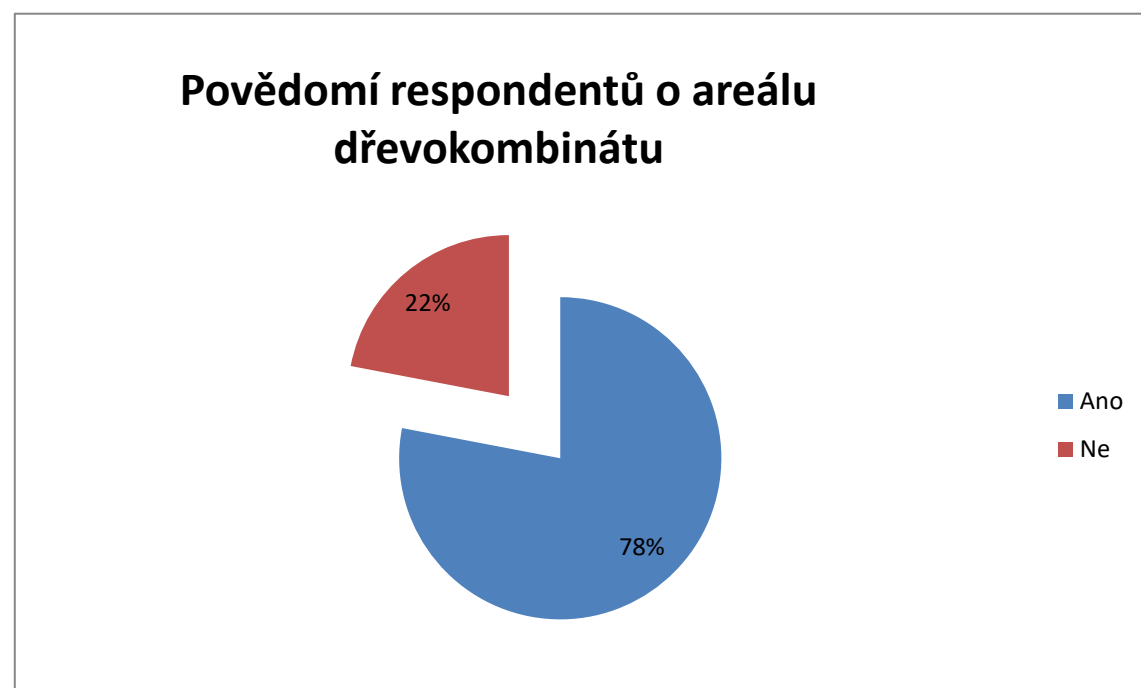

Graf č. 6 Co respondentům ve Vrbně nejvíce chybí

U otázky: „Co Vám ve Vrbně p. P. nejvíce chybí?“ byla možnost více odpovědí. Odpovědělo 358 lidí, průměrně každý volil jednu až dvě odpovědi. Z grafu je zřejmé, že nejvíce respondentům ve Vrbně chybí sportovní a kulturní zázemí. Jedna čtvrtina dotázaných postrádá ve Vrbně obchody, služby a pohostinství.

7 Máte povědomí o areálu dřevokombinátu? Víte, jak dnes funguje a k čemu je využíván?

- Ano
- Ne

Graf č. 7 Povědomí o areálu

O areálu dřevokombinátu má povědomí 156 respondentů, což je více než $\frac{3}{4}$ dotázaných. Lidé, kteří odpověděli záporně, většinou nepocházeli z Vrbna pod Pradědem nebo nevěděli, k čemu dnes areál slouží.

8 Jak hodnotíte způsob využití areálu dřevokombinátu?

- silně nespokojen
- mírně nespokojen
- nevím
- mírně spokojen
- silně spokojen

Graf č. 8 Hodnocení stávajícího využití

Více než 80% dotazovaných je nespokojeno se stávajícím využitím areálu. Silně nespokojeno je 120 občanů, 45 občanů je nespokojeno slabě. Spokojenost projevilo minimum dotázaných. Z grafu vyplívá, že areál dřevokombinátu je velký problém, který pociťuje i široká veřejnost.

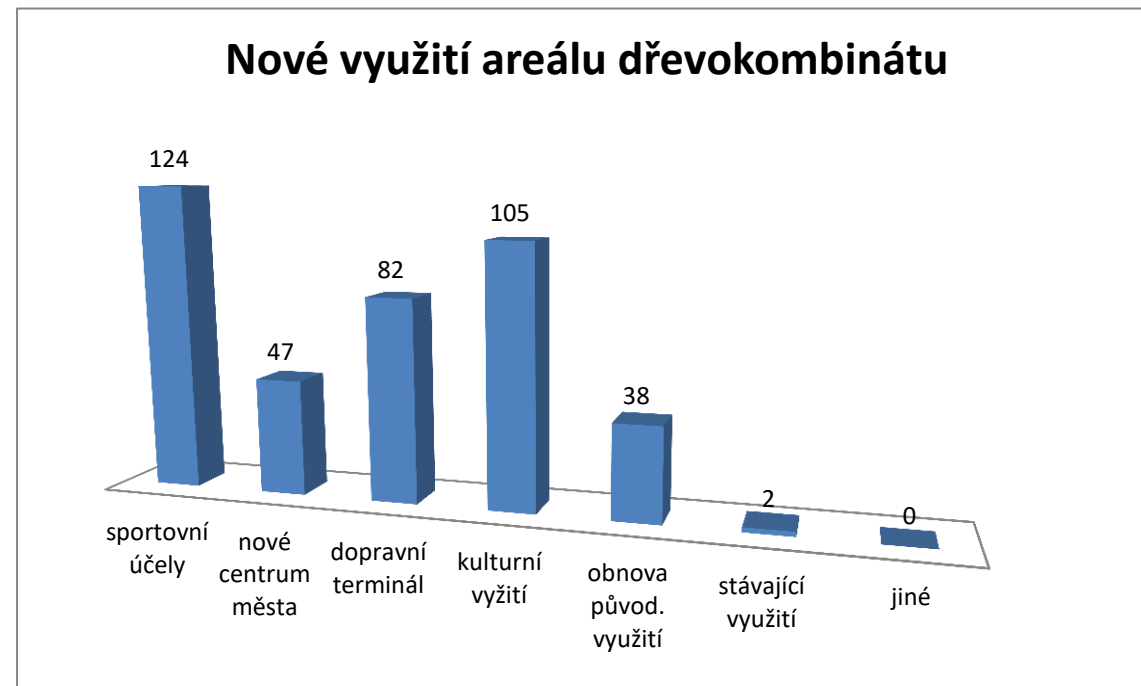
9 Pokud by se mělo měnit využití tohoto areálu, líbila by se Vám nějaká konkrétní možnost?

Jaká? *

- Využití pro sportovní účely (cyklostezka, in-line dráha, multifunkční hřiště, bazén)
- Nové centrum města (náměstí, nové prostory pro obchody, služby a pohostinství)
- Dopravní terminál (nová vlaková a autobusová zastávka s lepší dostupností centra, lepší propojení Vrbna se Železnou)
- Kulturní vyžití (prostor pro muzeum o historii provozu dřevokombinátu a historii Vrbna; letní promítání; prostor pro oslavy města a další akce)
- Obnova původního využití (Nová výroba související se dřevem, nová pracovní místa)
- Stávající využití mi vyhovuje
- Jiná

Možnost sportovního i kulturního zázemí nejvíce volily ženy ve věku 35 - 49let. Dopravní terminál zaujal nejvíce ženy ve věku 50 - 65let pocházející z Vrbna pod Pradědem.

Dva občané volili také možnost stávajícího využití. Je pravděpodobné, že tito respondenti v areálu podnikají nebo pracují.

Graf č. 9 Nové využití areálu

U možnosti nového využití měli lidé možnost volit více odpovědí. Z 200 dotazovaných respondentů bylo odpovězeno 398krát. Průměrně tedy každý občan volil 2 odpovědi.

Z grafu vyplývá, že téměř všichni občané nejsou spokojeni se stávajícím využitím a rádi by vybraný prostor využili jiným způsobem. Při výběru z jednotlivých možností mají lidé nejvíce zájem o sportovní a kulturní zázemí. Mnoho občanů má zájem také o dopravní terminál s dobrou přístupností centra města.

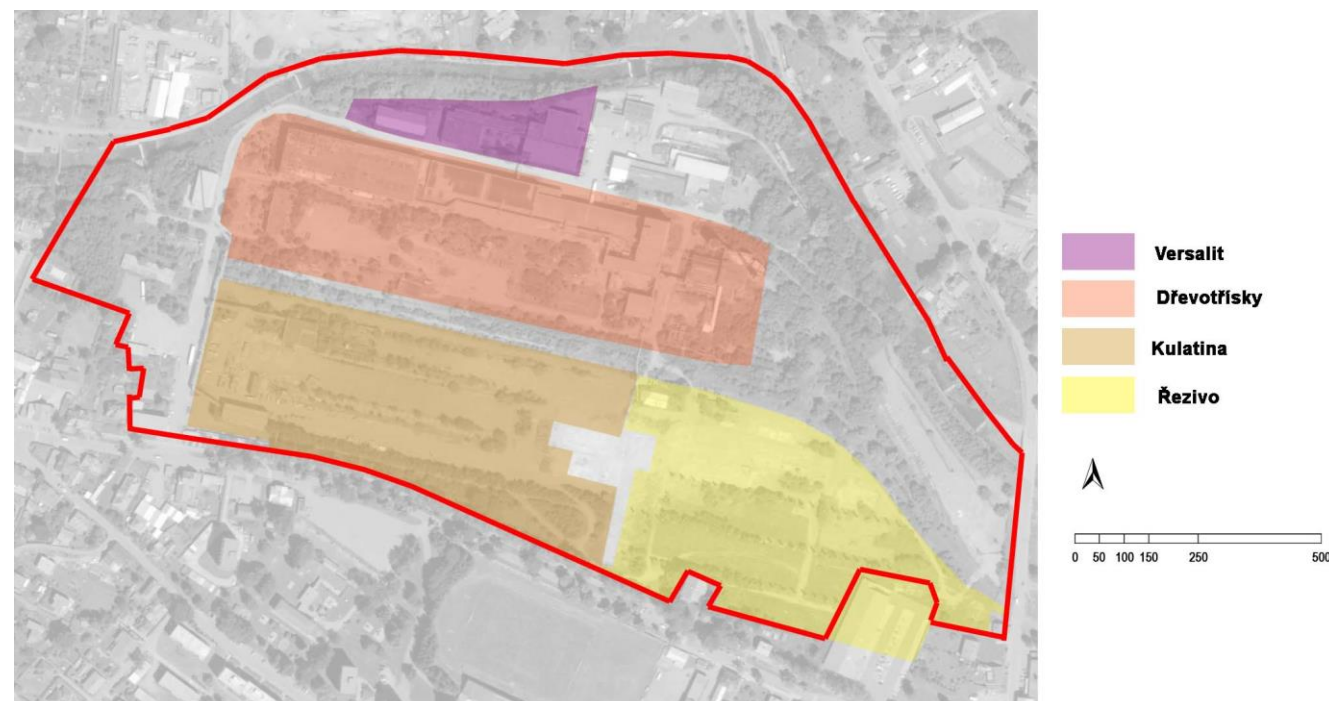
5.19 Koncept návrhu řešení

5.19.1 Celkový koncept

V rámci návrhu bylo řešeno území bývalého areálu Dřevokombinátu, které se nachází v centru města a téměř 20let chátrá. Obr.č. 18 shrnuje nejdůležitější problémy a hodnoty území, které byly zjištěny během průzkumů.

Návrh nového využití (Výkres č.1) vychází ze všech provedených průzkumů, snaží se o odstranění problémů a podporuje kladné stránky území. Vychází však také z názorů občanů, kteří jej měli možnost vyjádřit v rámci dotazníkového šetření.

Kompozice návrhu byla inspirována původní cestní infrastrukturou a historickým funkčním rozdělením areálu dle jednotlivých sekcí výroby (Obr.č. 19). V rámci těchto sekcí byl areál rozdělen na plochy k bydlení, výrobě, sportu, kultuře a na nábřeží.

Obr.č.19 Historické rozdělení areálu dle výroby

Základní priority návrhu jsou patrné z obr.č. 31 kde jsou vymezeny základní plochy, které korespondují s historickým rozdělením areálu dle výroby. Základní myšlenkou bylo podpoření vizuálních vazeb, a napojení areálu na centrum města. V rámci dopravy bylo záměrem vytvoření vlakové zastávky v blízkosti centra, která byla doplněna také o novou zastávku autobusu. Prioritou návrhu bylo propojení města s jeho okolními částmi – Železnou a Mnichovem, které bylo umožněno za pomoci pěších tras a cyklostezky.

Nová cyklostezka umožní lepší propojení původní cyklostezky s centrem Vrba. Záměrem bylo také napojení základní školy na sportovní zónu areálu, která může žákům sloužit jak v rámci výuky, tak ve volném čase. Prioritou celého areálu bylo vytvoření kulturního a sportovního zázemí, které ve Vrbě chybí.

5.19.2 Centrum areálu

Základ kompozice tvoří bývalá plocha dřevotřísek (obr. č. 19), kde byly zachovány historicky cenné budovy. Těmto budovám bylo navrženo nové funkční využití (výkres č. 1), jako je ubytování, sport a kultura. V rámci této části byla navržena velká zpevněná plocha doplněná o vodní prvky a artefakty z dob fungování výroby doplněné o informace o jejich původním využití. Tato plocha bude sloužit jako příjemný předprostor bazénu s wellnes, muzea a ubytování s restaurací, kde si budou moci návštěvníci posedět jen tak na lavičce nebo využít venkovní zahrádky restaurace. V tomto prostoru se nachází také historicky zajímavá budova s možností pronájmu prostorů kanceláří. V přízemí budovy je navržena kavárna, v jejíž blízkosti se nachází původní komín s další drobnou stavbou, která celému prostoru přidává na atraktivitě.

5.19.3 Nábřeží

Mezi budovou hotelu a kanceláří je pěší osa, která navazuje jižně na hlavní pěší trasu doplněnou o umělecká díla z cortenu a severně na nábřeží. Nábřeží je v návrhu doplněno o aktivní zóny ke sportu, množství různých hřišť. Okruhy in-line dráhy, ale také plochy k odpočinku a relaxaci jako je pláž nebo odpočívadla s lavičkami. Nábřeží je pojato přirozenou formou, tudíž jsou ve velkém využity původní náletové dřeviny, které byly pomocí péstebních opatření vhodně upraveny.

Outdoor fitness

Prostor k venkovnímu cvičení na fitness strojích. Příjemná plocha v blízkosti řeky, dobře dostupná pomocí cyklostezky nebo pěší trasy.

Dětské hřiště

V rámci nábřeží se nachází dvě dětská hřiště, dělená dle věku pro děti do 6ti let a pro děti od 6ti do 12ti let. Nachází se zde velké množství herních prvků ze dřeva, které koncepčně zapadají do celého návrhu.

Robinsonální hřiště

Jedná se o prostor hřiště, který umožňuje zábavu prostřednictvím dobrodružných her. Jde o hřiště pro děti starší 12ti let, které mají k dispozici stavební materiál a nářadí, za pomoci kterého si mohou upravovat herní prvky nebo je sami stavět. V rámci hřiště bude odborný dozor, který bude dětem asistovat a bude dohlížet na jejich bezpečnost.

5.19.4 Travnatá plocha s mobilním mobiliářem

Kontrastem tomuto prostoru je plocha mezi pěší trasou v kolejích a velkou zpevněnou plochou před budovami. Jedná se o travnatou plochu k odpočinku doplněnou o mobilní mobiliář, který je možné si zapůjčit a umístit dle vlastních představ. Tento prostor je doplněn o nové výsadby travin, stromy zde nebyly navrženy z důvodu rušení vizuálních vazeb.

5.19.5 Trasa v kolejích

Trasa v kolejích byla pojata jako široká promenáda, která byla upravena pro pohodlnou chůzi na mlatový povrch. Tato promenáda byla doplněna o výsadbu nových dřevin a letničkových záhonů z přímého výsevu, které spolu s mlatovým povrchem a koleji dodají místu zajímavý efekt. Trasa tvoří páteř areálu a navazuje na další plochy.

5.19.6 Kulturní zázemí

Jednou z těchto ploch je také volná travnatá plocha, která je vymezena k pořádání kulturních akcí.

Nachází se zde zpevněná plocha s parkovištěm, která je vymezena pro stavbu mobilního venkovního podia. V rámci akcí se kromě pódia mohou dle akce umístit i lavičky. Zbylá plocha slouží jako zázemí pro možné stánky.

Využití plochy je možné při akcích, jako jsou oslavy města, koncerty, divadelní představení, festivaly, trhy, letní kino a další.

5.19.7 Art plocha

Jedná se o plochu, která přímo navazuje na zázemí pro pořádání kulturních akcí. Jde o travnatou plochu s původními sloupy jeřábové dráhy, jenž jsou volně přístupné sprejerům, kteří mohou originálně ztvárnit každý volně stojící sloup. Volná travnatá plocha bude galerií uměleckých děl nejen umělců pocházejících z Vrbna a okolí. Mezi sloupy vznikne plocha pro příjemné posezení v trávě. Atmosféra sloupů pokreslených graffiti a uměleckých děl může být zajímavou předlohou pro kreativní obyvatele. V rámci Art plochy budou pořádány veřejné kurzy kreslení a malby, ale také soutěže a workshopy ve sprejování.

5.19.8 Zelená konstrukce s vyhlídkou

Část sloupů u vstupu do areálu bude využita jako základ zelené konstrukce a vyhlídky. V rámci vyhlídky bude možné pozorovat Vrbno pod Pradědem a celý areál dřevokombinátu z ptačí perspektivy. Z tohoto důvodu bude dřevěná trasa doplněna o informační tabule s historickými fotografiemi a informacemi o původním využití určitých budov a ploch. Každý návštěvník tak bude mít možnost porovnat historickou fotografii s aktuálním stavem.

Konstrukce bude popnuta popínavými rostlinami, které dodají prostoru proměnlivost v rámci celého roku, která se projeví hlavně v podzimním období probarvením. Pod konstrukcí je navržena zpevněná plocha, kterou prochází jak pěší trasa, tak cyklostezka. Prostor je doplněn o mobiliář z cortenu, který návštěvníkům umožní posezení ve stínu rostlin i v parných dnech.

5.19.9 Doprava

Dle výkresu. č. 2 je patrné, že v rámci nového návrhu bylo cílem areál propojit s městem a jeho okolními částmi. Z tohoto důvodu byla v návrhu řešena nejen automobilová doprava, ale také doprava autobusová a železniční.

Areál byl propojen novou dopravní komunikací, vzniklo nové vlakové nádraží, ale také autobusové zastávky. V celém areálu bylo navrženo 6 nových parkovišť o celkovém počtu 270 parkovacích míst, z nichž je 20 míst vyhrazeno pro invalidy.

Pro pěší návštěvníky vzniklo velké množství nových cest, které umožní jak dlouhé procházky, tak rychlé spojení z města do jeho okolních částí. Sportovně založení občané ocení velké množství různě dlouhých okruhů in-line dráhy, ale také trasy k běhu. Vznikla také nová trasa cyklostezky. Cyklista již nebude muset celý areál objíždět kolem hlavní dopravní komunikace, ale bude mít možnost výběru, která trasa je pro něj výhodnější. Z centra se bude moci cyklista napojit na kratší ale také příjemnější trasu, kde nehrozí téměř žádný střet s dopravou.

Dopravní infrastruktura byla posílena taky několika dalšími vstupy do území. Původní dva vstupy byly doplněny o dalších 6 nových. V rámci propojení s okolními částmi Vrbna byly navrženy dva nové přístupy přes řeku pomocí nových mostů.

5.19.10 Funkce

Na výkrese č. 3 lze vidět, rozdělení dle jednotlivých funkcí. Největší zastoupení má v areálu funkce okrasná, která je zde zastoupena v rámci květnatého trávníku, dřevin a jejich podrostu. Ve velké míře se zde vyskytují plochy k rekreaci, které jsou rozděleny detailněji. Ve výkrese jsou také vymezeny plochy pro nákupní, obytnou, sportovní a výrobní zónu.

5.19.11 Vegetace

V rámci návrhu byl areál rozdělen na plochy s extenzivní a intenzivní údržbou. Na atraktivních plochách v blízkosti centra areálu je navržen parterový trávník s vysokou údržbou. Dle jednotlivých funkcí jsou tyto plochy doplněny o dřeviny. Nachází se zde jak plochy se solitérami, tak stromořadí a smíšené skupiny. Hlavní podstatou návrhu je podpoření vizuálních vazeb, ze kterých vychází také umístění dřevin. Ve středu areálu jsou jednotlivé dřeviny umísťovány

soliterně nebo v rozvolněných skupinách, aby neomezovaly výhledy. Porosty podél hranice areálu jsou rozvolněné jen mírně, protože nezamezí výhledům v rámci areálu a zároveň zajistí odclonění negativních vlivů z okolí. V rámci detailu jsou v rámci nábřeží u těchto porostů vytvořeny drobné průhledy.

U plochy k drobné výrobě, nábřeží a cyklostezky jsou využity původní porosty náletů, které těmto plochám dodávají autentičnost místa a zároveň zajišťují minimální náklady na péči. U náletů jsou navržena pěstební opatření, jejichž cílem je dosažení navrhovaného stavu. Většinou se jedná o asanaci nevhodných jedinců, která zajistí rozvolnění porostu a docílení žádoucích průhledů. V blízkosti sloupů jeřábové dráhy byl navržen květnatý trávník, který místu dodá plochu bohatou na velké množství bylinných druhů, které zajistí zázemí motýlům. V trase v kolejích bylo původním záměrem využití náletových bříz, které jsou však velmi alergenní. Z důvodu blízké zóny určené k bydlení a sportu byly navrženy nové dřeviny v kontrastu s kolejiemi. V návrhu byly navrhovány domácí dřeviny.

Etapizace návrhu

Jelikož se jedná o velké území, jehož realizace by byla velmi náročná a nákladná, byl návrh rozdělen na několik etap.

I. ETAPA

V rámci první etapy bude v areálu obnovena doprava. Bude vytvořeno nové vlakové nádraží, autobusové stanice a vznikne nová cestní síť.

II. ETAPA

V druhé etapě je navržena oprava budov pro bazén, muzeum, hotel a budovu kanceláří. V rámci této etapy bude vytvořen také předprostor budov, odpočinková plocha s mobilním mobiliářem a promenáda v kolejích.

III. ETAPA

V etapě třetí bude vytvořena zelená konstrukce s vyhlídkou, s ní spojené prostory jako je Art plocha, plocha pro kulturní akce. Dále také nábřeží a cyklostezka.

IV. ETAPA

V rámci poslední etapy jsou vymezeny plochy pro bydlení, drobnou výrobu, sport a obchody a služby. Jedná se o nezastavěné plochy, které v budoucnu získají požadovanou funkci. Z důvodu kompozice je u těchto ploch v návrhu řešena základní cestní síť, která tyto plochy člení.

Bydlení - na plochách vymezených k bydlení vzniknou bytové domy omezené výškově na tři patra, tak aby neomezovaly vizuální vazby. Domy budou obloženy dřevem, aby designově zapadly do celého konceptu návrhu.

Drobná výroba - v rámci areálu je plánovaná drobná ruční výroba originálního dřevěného nábytku, která zajistí pracovní místa, avšak nebude omezovat chod areálu.

Sport - plochy vymezené ke sportu umožní stavbu hřiště na volejbal či basket, tenisového krutu, ale také například víceúčelové sportovní haly nebo umožní sezónní umístění kluziště. Sportovní zázemí bude dostupné návštěvníkům areálu, jeho budoucím obyvatelům, ale také žákům základní školy, která se v blízkosti nachází. Žáci budou moci areál využít jak v rámci výuky, tak ve svém volném čase.

Obchody a služby - plocha vymezená v atraktivním prostředí v blízkosti budov rekreačního zázemí areálu a zastávkami vlaku a autobusu. Budovy budou přístupné z hlavní dopravní komunikace. Jejich velikost bude do výšky maximálně dvou pater tak, aby neovlivnily atraktivní pohledy na vrcholy pohoří Jeseníků.

6 Diskuze

Problematika současného využití areálu dřevokombinátu zatím nebyla žádným způsobem řešena, protože areál není ve vlastnictví města.

V rámci literární rešerše byly prostudovány současně projektované a realizované konverze, které měly mít obdobné zaměření původní výroby, velikost areálu a velikost města, ve kterém se nachází. Areál dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem je však velmi specifický a tak nebylo možné takovéto konverze dohledat. Z tohoto důvodu byly vyhledány konverze s podobným programem, který se v areálu nabízí.

V rámci získávání informací byl velký problém získat informace o historii areálu. Byla prostudována městská knihovna a velké množství internetových zdrojů, které však žádné

informace nepřinesly. Z tohoto zjištění lze říci, že široká veřejnost nemá možnost získat dostatek informací o areálu a mohla být ovlivněna při vyplňování dotazníku, který byl součástí bakalářské práce. Dotazník byl poskytnut obyvatelům Vrbna a jeho okolí. Jeho cílem bylo získání informací od respondentů rovnoměrného věkového zastoupení, kteří obývají Vrbno a jeho okolí. V rámci šíření dotazníku přes sociální sítě a e-mail však mohlo dojít k šíření i mezi respondenty, kteří tyto cíle nesplňovali. Z výsledků dotazníku však lze říci, že většina respondentů z Vrbna a jeho okolí pochází. Výsledky dotazníku byly využity při tvorbě nového návrhu.

Historická analýza vychází z ústního sdělení pamětníka J. Koryčanského, podle kterého byla vypracována. Velké množství budov však už v dnešní době neexistuje a proto se jejich původní umístění může lišit od lokalizace v analýze.

V rámci studie bylo kompozičně navrženo nové využití stávajících budov, u kterých nebyl řešen technický stav z důvodu nedostatečné odbornosti.

7 Závěr

Tato bakalářská práce je zaměřena na krajinářský kontext konverzí postindustriálních areálů. Modelovým územím je areál Dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem, který téměř dvacet let chátrá a je trnem v oku nejednomu obyvateli města.

V rámci literární rešerše byla prostudována problematika brownfields, byly definovány vlivy neregenerovaných postindustriálních areálů na krajinu a zhodnoceny předpoklady k zahradně-architektonickým konverzím. V rámci rešerše byly prostudovány současně projektované a realizované konverze brownfields ve světě, které byly inspirací pro vytvoření studie Dřevokombinátu.

V kapitole materiály a metody jsou popsány veškeré podklady a metody, které byly použity pro tvorbu literární rešerše, analýz ale také samotné studie.

Informace získané z literárního přehledu doplněny o analýzy a dotazníkové šetření byly nezbytné pro tvorbu návrhu nového využití areálu Dřevokombinátu. Z analýz byly vyvozeny problémy území, které byly následně v návrhu potlačeny, naopak kladné stránky území byly podpořeny.

Návrh klade důraz na nové využití rozsáhlého chátrajícího areálu ve středu města, který má v dnešní době využití jen ve velmi malé míře. Chátrající areál je změněn na příjemný prostor

s bohatou náplní a programem, který vytvoří zázemí pro občany Vrbna a okolí, ale také pro turisty.

Konverze dřevokombinátu je velmi specifická velkým množstvím historických struktur a poměrně velkou rozlohou areálu, jenž je lokalizována v poměrně malém městě. V tomto případě je nutné postupovat tak, aby program nebyl pro město předimenzovaný, i když se jedná o rozsáhlý areál. Vhodným způsobem je například vymezení nezastavěných ploch, kterým bude navrženo budoucí využití v rámci územního plánu.

Konverze jsou velmi důležité pro naši budoucnost. Se zvyšujícími se nároky společnosti stále dochází k nové výstavbě, ale zároveň přibývá stále více brownfields a chátrajících areálů. Proto bychom se měli zamyslet nad důležitostí konverzí, která nám dává možnost tyto areály znovu využít.

8 Seznam použité literatury

8.1 Použitá literatura

Atlas krajiny České republiky: Landscape atlas of the Czech Republic. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2009, 1 atlas (331 s.). ISBN 978-80-85116-59-5.

BECKER, Annette a PETER CACHOLA SCHMAL (HRSG./EDS.). *Stadtgrün: europäische Landschaftsarchitektur für das 21. Jahrhundert = Urban green : European Landscape Design for the 21st century.* Basel: Birkhäuser, 2010, 245 s. ISBN 9783034603133.

CULEK, Martin. *Biogeografické členění ČR.* Praha: ENIGMA, 1991, s. 182-186. ISBN 8085368803.

KIRKWOOD, N. *Manufactured sites : rethinking the post-industrial landscape.* London: Spon press, 2001. 256 s. ISBN 0-415-24365-3.

PIECHA, M. -- KADEŘÁBKOVÁ, B. *Brownfields - jak vznikají a co s nimi.* Praha: Ch. Beck, 2009. 138 s. ISBN 978-80-7400-123-9.

Průmyslové dědictví: industrial heritage. 2008. Praha: České učení technické v Praze, 2008, 335 s. ISBN 978-80-01-04067-6.

RUMPEL, P.: Měkké faktory regionálního rozvoje. Ostravská univerzita v Ostravě, ISBN 978-80-7368-435-8

SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Naděžda Skleničková, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.

SPOLEK PŘÁTEL VRBENSKA. *Vrbno pod Pradědem: Ohlédnutí za minulostí dávnou i nedávnou*. 2011.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Rekonverze vojenských brownfields. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, 218 s. ISBN 80-719-4836-5.

WILHELMOVÁ, Dana a Jiří DAMEC. *ZAHRADA A MĚSTO: katalog výstavy*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015, 153 s. ISBN 978-80-7509-312-7.

ZEMÁNKOVÁ, H. *Tvořit ve vytvořeném : nové funkční využívání uvolněných objektů*. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické, 2003. 157 s. ISBN 80-214-2365-X.

ZUBER, Rudolf a kolektiv. *Vlastivědný sborník*. 1989.

8.2 Ústní sdělení

Jaroslav Koryčanský - ústní sdělení [pamětník, Vrbno pod Pradědem] listopad 2016

8.3 Mapové zdroje

Neuhäuslová Z., Moravec J., Chytrý M., Sádlo J., Rybníček K., Kolbek J. & Jirásek J. (1997): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky 1 : 500 000. Botanický ústav AV ČR, Průhonice

Hydrogeologická rajonizace. 1:50000. Dostupné z: http://mapy.geology.cz/hydro_rajony/

Mapy.cz: [Turistická mapa. *Mapy.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=17.3761419&y=50.1232470&z=15&base=ophoto&source=muni&id=4750>

Geologická mapa 1:50 000. 1:50 000. Dostupné z: http://mapy.geology.cz/geocr_50/

Půdní mapa 1:50 000. 1:50000. Dostupné z: <http://mapy.geology.cz/pudy/>

8.4 Internetové zdroje

Archiweb.cz. *Bývalý těžební komplex Zollverein - ztělesnění proměny Porúří* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://archiweb.cz/news.php?type=2&action=show&id=18626>

Archiweb.cz. *Bývalý těžební komplex Zollverein - ztělesnění proměny Porúří* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://archiweb.cz/news.php?type=2&action=show&id=18626>

Archiweb.cz. *Továrna na prání uhlí* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://archiweb.cz/buildings.php?&action=show&id=2234>

Archiweb.cz: *MFO Park* [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://archiweb.cz/buildings.php?type=&action=show&id=3229>

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA: Geologická mapa 1:50 000. *ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA* [online]. 2014 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: http://mapy.geology.cz/geocr_50/?center=-6415

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA: Půdní mapa 1:50 000. *ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA* [online]. 2012 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://mapy.geology.cz/pudy/>

DIBAVOD: Oddělení geografických informačních systémů a kartografie. *DIBAVOD* [online]. 2014 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.dibavod.cz/70/prohlizecka-zaplavovych-uzemi.html>

Mapa krajů. *Mapa České republiky* [online]. 2017 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.mapaceskerekrepubliky.cz/mapa-kraju>

Shanghai Houtan Park / Turenscape. *Archdaily* [online]. 2017 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.archdaily.com/131747/shanghai-houtan-park-turenscape>

Survio. *Survio* [online]. 2017 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>

VRBNO pod Pradědem – OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA. *Vrbno pod Pradědem*. [online]. 2008 [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://vrbno-pod-pradedem.ceskehory.cz/>

Vrbno pod Pradědem. *Wikipedie*. [online]. 2016 [cit. 2016-11-09]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Vrbno_pod_Prad%C4%9Bdem

Vrbno pod Pradědem. *www.ceskehory.cz*. [online]. 2016 [cit. 2016-11-09]. Dostupné z: <http://vrbno-pod-pradedem.ceskehory.cz/>

9 Seznam vyobrazení

9.1 Vyobrazení v textu

Obr. č. 1 Houtan Park, Shanghai/ Archdaily (2017)

Obr. č. 2 Zollverein Park, Essen/ Archiweb.cz (2016)

Obr. č. 3 MFO Park, Curych/ Archiweb.cz (2016)

Obr. č. 4 Vrbno pod Pradědem - lokalizace v širších souvislostech/ Mapa krajů (2016)

Obr. č. 5 Pohled na aktuální stav areálu Dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem/ J. Koryčanský

Obr. č. 6 Pohled na fungující areál Dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem/ K. Michalus (1960)

Obr. č. 7 Werzalitové tácky/ K. Michalus

Obr. č. 8 Analýza záplavového území/ Autor (2016)

Obr. č. 9 Širší vztahy I/ Autor (2016)

Obr. č. 10 Širší vztahy II/ Autor (2016)

Obr. č. 11 Majetkoprávní vztahy/ Autor (2016)

Obr. č. 12 Provoz/ Autor (2016)

Obr. č. 13 Technický stav/ Autor (2016)

Obr. č. 14 Historický stav/ Autor (2016)

Obr. č. 15 Aktuální stav/ Autor (2016)

Obr. č. 16 Územní plán/ Autor (2016)

Obr. č. 17 Vegetace/ Autor (2016)

Obr. č. 18 Problémový výkres/ Autor (2016)

Obr. č. 19 Historické rozdělení areálu dle výroby/ Autor (2016)

Grafy a tabulky

Tab. č. 1 Počet obyvatel v letech/

Graf č. 1 Pohlaví/ Autor (2016)

Graf č. 2 Věk/ Autor (2016)

Graf č. 3 Bydliště/ Autor (2016)

Graf č. 4 Kvalita města jako celku/ Autor (2016)

Graf č. 5 Kvalita veřejných prostor/ Autor (2016)

Graf č. 7 Povědomí o areálu/ Autor (2016)

Graf č. 8 Hodnocení stávajícího využití/ Autor (2016)

Graf č. 9 Nové využití areálu/ Autor (2016)

9.2 Vyobrazení v příloze

Obr. č. 20 Historická fotografie – pohled na sklad kulatiny/ K. Michalus

Obr. č. 21 Historická fotografie – jeřábová dráha, sklad řeziva/ K. Michalus

Obr. č. 22 Historická fotografie – pohled na areál z východu/ K. Michalus (1980)

Obr. č. 23 Historická fotografie – pohled na lisovací halu a původní koryto řeky Opavy/ K. Michalus

Obr. č. 24 Aktuální fotografie – sloupy původní jeřábové dráhy/ Autor (2015)

Obr. č. 25 Fotografie aktuálního stavu – náletová vegetace/ Autor (2016)

Obr. č. 26 Vizualizace – průhled konstrukcí na Zámecký vrch/ Autor (2016)

Obr. č. 27 Fotografie aktuálního stavu – asfaltová plocha s nálety/ Autor (2016)

Obr. č. 28 Fotografie aktuálního stavu – konstrukce zarůstající nálety/ Autor (2016)

Obr. č. 29 Fotografie aktuálního stavu – sloupy zarůstající nálety/ Autor (2016)

Obr. č. 30 Fotografie aktuálního stavu – pohled na plochu bývalých dřevotřísek/ Autor (2016)

Obr. č. 31 Koncept návrhu/ Autor (2017)

Obr. č. 32 Vizualizace 1/ Autor (2017)

Obr. č. 33 Vizualizace 2/ Autor (2017)

Obr. č. 34 Vizualizace 3/ Autor (2017)

Obr. č. 35 Řezopohled AA' / Autor (2017)

Obr. č. 36 Axonometrie/ Autor (2017)

Tabulková příloha

Tab. č. 2 Inventarizace porostů náletů/ Autor (2017)

Výkresy

Výkres č. 1 Situace/ Autor (2017)

Výkres č. 2 Dopravní situace/ Autor (2017)

Výkres č. 3 Situace funkcí/ Autor (2017)

Výkres č. 4 Detail situace/ Autor (2017)

10 Souhrn

Bakalářská práce na téma: „Krajinářský kontext konverzí postindustriálních areálů“ se zabývá problematikou brownfields. V rámci teoretické části byl proveden rozbor problematiky. Byly vybrány příklady realizovaných konverzí, u nichž byl proveden rozbor. Na vybraném území dřevokombinátu ve Vrbně pod Pradědem byly provedeny potřebné analýzy. Mezi jednotlivé analýzy patřily analýzy s názvem: záplavové území, širší vztahy I., širší vztahy II., majetkoprávní vztahy, provoz, technický stav, historie, současný stav, územní plán a vegetace. V rámci analýz bylo provedeno také dotazníkové šetření. Výsledky těchto analýz byly využity pro návrh. Vstupním podkladem pro návrh byla katastrální mapa. Následně byl návrh zpracován v softwarech AutoCAD a Photoshop. Výsledným výstupem je návrh rekreačního areálu s bohatým kulturním a sportovním vyžitím. Celý areál bude založen na zachování historických struktur, které budou doplněny o nový design a program.

10.1 Klíčová slova

Brownfields, konverze, Vrbno pod Pradědem, Dřevokombinát

11 Resume

Bachelor thesis topic: „Landscaping context of postindustrial sites conversion“ which deals with brownfields. Theoretical part of thesis includes analysis of the chosen topic with more detailed analysis of selected examples of already converted sites - brownfields. As a model territory was selected the area of former Woodfactory in Vrbno pod Pradědem. Here important analyzes were done, such as: flood area, wider relations I. and II., property relations, transportation, technical condition, history, current condition, spatial plan and vegetation. Furthermore, a survey was carried. Gathered information were used and are presented in the design. As a base layer was used the cadastral map, design was created in AutoCAD and Photoshop. Results of the submitted thesis are presented in the proposal for a new recreational area with an extensive cultural and sport activities. The design for the whole area is based on the preservation of the historic structures, which will be complemented with new design and space utilization.

11.1 Key words

Brownfields, Conversion, Vrbno pod Pradědem, Woodfactory

